

ZARZĄDZENIE

z dnia 16 grudnia 2013 r.

dotyczące wprowadzenia zasad rachunkowości w Etisoft Kraków s.c. Katarzyna i Marek Obłaza

Stosownie do postanowień art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późniejszymi zmianami), ustalam co następuje:

1. Rokiem obrotowym jest okres kolejnych 12 miesięcy począwszy od 1 stycznia do 31 grudnia. Pierwszym rokiem obrotowym, w którym jednostka stosuje przyjęte zasady rachunkowości jest okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.
2. W skład roku obrotowego wchodzi okresy sprawozdawcze. Za okres sprawozdawczy przyjmuje się okres jednego miesiąca.
3. Księgi jednostki prowadzi się w siedzibie jednostki tj. ul. Rydlówka 20, 30-363 Kraków.
4. Sprawozdanie finansowe sporządza się w formie uproszczonej, wykazując informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 1 do ustawy o rachunkowości literami i cyframi rzymskimi. Informację dodatkową sporządza się w odpowiednio uproszczonej formie.
5. Koszty ewidencjonuje się tylko w układzie rodzajowym. Rachunek zysków i strat sporządza się według wariantu porównawczego.
6. Na mocy art. 45 ustawy o rachunkowości jednostka nie sporządza rachunku przepływów pieniężnych oraz zestawienia zmian w kapitale (funduszu) własnym.
7. Metody wyceny aktywów i pasywów ustala się przyjmując założenie, że jednostka będzie kontynuowała działalność w dającej się przewidzieć przyszłości, w niezmienionym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan upadłości lub likwidacji.
8. Ustala się trzycyfrowy symbol kont syntetycznych określonych w załączonym do Planu kont Wykazie kont.
9. Konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym, jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek, komputerowych zbiorów danych uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Prowadzona bieżąca aktualizacja kont analitycznych i syntetycznych nie wymaga odrębnego zarządzenia.
10. W ramach przyjętych zasad rachunkowości stosuje się następujące uproszczenia, z zachowaniem progu istotności na poziomie 0,5 % przychodów ze sprzedaży roku poprzedniego:
 - 10.1. Materiały i towary wycenia się w cenach zakupu, koszty zakupu odpisuje się bezpośrednio w koszty okresu ich poniesienia. Towary, których zakup wymaga poniesienia kosztów przygotowania produkcji/polimerów/wykrojników wycenia się

w cenie zakupu powiększonej o te koszty chyba, że nabywca jest odrębnie obciążony kosztami przygotowania produkcji.

10.2. Produkty w toku produkcji wycenia się w wartości zużytych materiałów bezpośrednich.

10.3. Składniki majątku spełniające definicję środków trwałych, o wartości początkowej:

- do 3500 zł są traktowane jak materiały a ich wartość zalicza się w koszty zużycia materiałów w miesiącu oddania do użytkowania,

- powyżej 3500 zł są wprowadzane do ewidencji środków trwałych i amortyzowane wg przyjętych zasad.

10.4. Nakłady na ulepszenie środków trwałych odnosi się bezpośrednio w koszty do kwoty nieprzekraczającej rocznie 3500 zł. Jeżeli łączne koszty ulepszeń środka trwałego przekroczą 3500 zł dokonuje się bieżącej korekty kosztów oraz zwiększenia wartości początkowej środka trwałego.

10.5. Koszty dotyczące przyszłych okresów rozlicza się proporcjonalnie do lat, które te koszty obejmują. Kwoty wynikające z proporcjonalnego rozliczenia ujmuje się w kosztach miesiąca, w którym poniesiono koszt oraz pierwszego miesiąca kolejnego roku obrotowego. Podziału dokonuje się dzieląc kwotę kosztu obejmującego rok przez 365 a następnie mnoży przez ilość dni przypadających do końca okresu.

10.6. Nie tworzy się rezerw na przyszłe świadczenia pracownicze.

10.7. Umowy leasingu kwalifikowane są według zasad określonych w przepisach podatkowych.

10.8. Niezrealizowane różnice kursowe powstałe na skutek wyceny bilansowej koryguje się w całości w księgach kolejnego roku obrotowego pod datą 1 stycznia.

11. W przypadku uzasadnionego braku możliwości uzyskania zewnętrznych obcych dowodów źródłowych stosuje się dowód zastępczy w postaci dokumentu poświadczającego przyjęcie dostawy lub wykonanie usługi, wystawionego przez uprawnioną osobę, sprawdzonego i podpisanego przez kierownika właściwego działu oraz zaakceptowanego przez kierownika jednostki.

12. Dowody zastępcze mają zastosowanie w przypadku:

- zakupu materiałów w celach reprezentacyjnych,
- kosztów związanych z przyjmowaniem kontrahentów,
- kosztów związanych z konsumpcją w trakcie podróży,
- ryczałtu z tytułu korzystania z prywatnych samochodów w celach służbowych.

Dowód zastępczy powinien posiadać:

- datę dokonania operacji gospodarczej,

- miejsce i datę wystawienia dowodu,
 - przedmiot, cenę i wartość dokonanego zakupu,
 - nazwisko, imię i podpis osoby uczestniczącej bezpośrednio w transakcji,
 - określenie osoby zlecającej zakup i jego przeznaczenie.
13. Jednostka zobowiązuje się do stosowania określonych ustawą zasad rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiających jej sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.
14. Przy dokonaniu wyboru zasad i metod oraz sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych spośród dopuszczonych ustawą, dostosowując je do potrzeb jednostki, zachowano:
- zasadę rzetelnego obrazu wynikającą z zapisów (art. 4 ust. 1 ustawy),
 - zasadę przewagi treści nad formą prawną (art. 4 ust. 2 ustawy),
 - zasadę ciągłości (art. 5 ust. 1 ustawy),
 - zasadę kontynuacji działalności (art. 5 ust. 2 ustawy),
 - zasadę współmierności – memoriału (art. 6 ust. 1 ustawy),
 - zasadę kosztu historycznego uwzględniając zasadę ostrożnej wyceny (art. 7 ustawy),
 - zasadę kompletności (art. 20 ust. 1 ustawy).
15. Podstawową działalnością jednostki jest działalność handlowa obejmująca sprzedaż drukarek do druku termotransferowego, materiałów eksploatacyjnych oraz świadczenie usług nadruku.
16. Do zagadnień nieuregulowanych w niniejszym zarządzeniu, a dotyczących typowych zapisów na kontach syntetycznych i analitycznych, a także powiązań pomiędzy kontami stosuje się rozwiązania przyjęte we wzorcowych planach kont.
17. Zasady (polityka) rachunkowości podlega okresowym weryfikacjom w zależności od zmian wprowadzonych w ustawie o rachunkowości, ustawach podatkowych czy sposobie prezentacji danych. Zmiany te wymagają formy pisemnej wraz z określeniem daty, od której obowiązują.
18. Inwentaryzacja składników aktywów i pasywów przeprowadzana jest według zasad i z częstotliwością określoną w art. 26 UoR.
19. Integralną częścią zarządzenia jest:
- Załącznik Nr 1 – Opis stosowanych metod wyceny aktywów i pasywów oraz zasady ewidencji zdarzeń i operacji gospodarczych.
 - Załącznik Nr 2 – Wykaz stosowanych kont.
 - Załącznik Nr 3 – Wykaz ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg przy pomocy komputera – wykaz zbiorów tworzących księgi rachunkowe

z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesie przetwarzania danych.

- Załącznik Nr 4 – Opis systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – opis systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji.
- Załącznik Nr 5 – Opis systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nim zapisów.

Zarządzenie obowiązuje od 1 stycznia 2014 r.

.....

Marek Obłaza

Załącznik 1

Opis stosowanych metod wyceny aktywów i pasywów oraz zasady ewidencji zdarzeń i operacji gospodarczych

SPIS TREŚCI

ZESPÓŁ „0” AKTYWA TRWAŁE	6
ZESPÓŁ „1” ŚRODKI PIENIĘŻNE, RACHUNKI BANKOWE ORAZ INNE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	21
ZESPÓŁ „2” ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA	28
ZESPÓŁ „3” MATERIAŁY I TOWARY.....	42
ZESPÓŁ „4” KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW I ICH ROZLICZENIE	46
ZESPÓŁ „6” PRODUKTY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE.....	50
ZESPÓŁ „7” PRZYCHODY I KOSZTY ZWIĄZANE Z ICH OSIĄGNIĘCIEM	55
ZESPÓŁ „8” KAPITAŁY (FUNDUSZE), FUNDUSZE SPECJALNE, REZERWY I WYNIK FINANSOWY.....	64

ZESPÓŁ „0” AKTYWA TRWAŁE

Do aktywów trwałych zalicza się te aktywa jednostki, które nie mają charakteru aktywów obrotowych co oznacza, że są wykorzystywane w działalności przez okres dłuższy niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Do aktywów trwałych zaliczamy: środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, długoterminowe aktywa finansowe, środki trwałe w budowie. Zadaniem kont zespołu „0” jest odzwierciedlenie wartości początkowej i korygujących ją odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych oraz odpisów aktualizujących wartości poszczególnych grup składników aktywów trwałych, ich stanów, przychodów i rozchodów.

Konta zespołu „0” przeznaczone są do ewidencji:

- środków trwałych,
- wartości niematerialnych i prawnych,
- długoterminowych aktywów finansowych,
- środków trwałych w budowie,
- umorzenia środków trwałych,
- umorzenia wartości niematerialnych i prawnych,
- odpisów aktualizujących wartość środków trwałych,
- odpisów aktualizujących wartość wartości niematerialnych i prawnych,
- odpisów aktualizujących wartość długoterminowych aktywów finansowych,
- pozabilansowych składników majątku trwałego.

1.1. Wykaz kont księgi głównej dla zespołu „0”

Poniżej przedstawiono proponowane konta bilansowe syntetyczne. Analityka do kont syntetycznych tworzona jest według potrzeb indywidualnych i stanowi załącznik do wykazu kont księgi głównej.

Konto stosowane	NAZWA
010	Środki trwałe
020	Wartości niematerialne i prawne

030	Długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach powiązanych
031	Długoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach
035	Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach powiązanych
036	Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach pozostałych
041	Inwestycje w nieruchomości
042	Inwestycje w wartości niematerialne i prawne
043	Inne inwestycje długoterminowe
044	Odpisy aktualizujące inne inwestycje długoterminowe
071	Odpisy umorzeniowe środków trwałych
072	Odpisy umorzeniowe wartości niematerialnych i prawnych
073	Odpisy umorzeniowe inwestycji w nieruchomości
074	Odpisy umorzeniowe inwestycji w prawa
080	Środki trwałe w budowie
090	Obce środki trwałe
091	Środki trwałe w likwidacji

1.2. Środki trwałe

1.2.1. Definicje

Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie użyteczności powyżej jednego roku, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Do wprowadzenia środków trwałych do ksiąg i ujęcia w bilansie nie jest konieczne, aby środki trwałe stanowiły własność lub współwłasność. Środki trwałe oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

Środki trwałe dzielą się na 10 grup:

Grupa	Nazwa
0	grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów
1	budynki i lokale, w tym spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego lub użytkowego
2	obiekty inżynierii lądowej i wodnej
3	kotły i maszyny energetyczne
4	maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania
5	specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty
6	urządzenia techniczne
7	środki transportu
8	narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie
9	inwentarz żywy

Dokumentami ewidencjonującymi stan i ruch środków trwałych są:

- dowody OT – przyjęcie środka trwałego,
- dowody PT – przesunięcie środka trwałego,
- dowody LT – likwidacja środka trwałego,
- dowody NP – nieodpłatne przekazanie środka trwałego.
- dowody SP – sprzedaż środka trwałego,
- dowody MO – modernizacja środka trwałego.

Dla poszczególnych momentów zmian przyjmuje się następujące daty:

- **przyjęcie środka trwałego w budowie** – datę zakończenia budowy środka trwałego w budowie, tzn. protokolarnego przyjęcia środka do użytkowania. Jeżeli faktyczne przyjęcie do użytkowania nastąpiło wcześniej od przyjęcia protokolarnego, za datę przyjęcia środka trwałego do ewidencji uważa się datę przyjęcia protokolarnego,
- **przyjęcie środka z bezpośredniego zakupu** – datę przyjęcia do eksploatacji,
- **likwidacja** – datę zatwierdzenia protokołu likwidacji przez kierownika jednostki,

- **nieodpłatne przyjęcie lub przekazanie** – datę sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego,
- **przeszacowanie** – datę urzędowej aktualizacji wyceny środków trwałych określoną w przepisach,
- **aktualizacja** – datę dokonania odpisu aktualizującego,
- **ujawnienie niedoboru lub nadwyżki** – datę ujawnienia różnicy inwentaryzacyjnej wynikającej z protokołu komisji,
- **sprzedaż** – datę dokonania sprzedaży,
- **zmiana miejsca użytkowania** – datę protokołu odbioru przez nowego użytkownika.

1.2.2. Wycena

- A. **W ciągu roku obrotowego** środki trwałe wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu powiększoną o nie podlegające odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, obciążenia publicznoprawne w przypadku importu a także o inne koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania, a pomniejszona o rabaty, opusty lub inne zmniejszenia. Koszt wytworzenia środka trwałego obejmuje koszty bezpośrednio wpływające na jego wartość oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich. Wartość początkową środka trwałego powiększają koszty jego ulepszenia polegającego na przebudowie, rozbudowie, modernizacji lub rekonstrukcji i powodującego, że wartość użytkowa tego środka po zakończeniu ulepszenia przewyższa posiadaną przy przyjęciu do używania wartość użytkową, mierzoną okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych przy pomocy ulepszanego środka trwałego, kosztami eksploatacji lub innymi miarami. Dodatkowo cenę nabycia oraz koszt wytworzenia korygują koszty obsługi kredytów lub pożyczek zaciągniętych na zakup rzeczowych aktywów trwałych do czasu ich oddania do użytkowania, takie jak prowizje, odsetki, różnice kursowe. Wycena nabytych nieodpłatnie środków trwałych następuje według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego środka trwałego.
- B. **Na dzień bilansowy** środki trwałe wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia lub wartości przeszacowanej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

1.2.3. Amortyzacja

Odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych dokonuje się drogą systematycznego, planowanego rozłożenia ich wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji. Okres amortyzacji podlega okresowej weryfikacji. Z przeprowadzonej weryfikacji sporządza się protokół, który

zatwierdza kierownik jednostki. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym ten środek wprowadzono do ewidencji.

Uznając za ekonomicznie uzasadnione, stawki amortyzacyjne mogą być podwyższane lub obniżane. W tym celu kierownik jednostki podejmuje stosowne zarządzenie stanowiące uzupełnienie zarządzenia wprowadzającego zasady rachunkowości.

Stawki, okres i metody amortyzacji ustala się na dzień przyjęcia środka trwałego do ewidencji.

Ustala się podstawowe wysokości stawek amortyzacyjnych dla wszystkich grup środków trwałych (za wyjątkiem gruntów) na poziomie stawek zamieszczonych w załączniku do ustaw o podatku dochodowym.

Przy ustalaniu stawki amortyzacyjnej środków trwałych bierze się pod uwagę:

- liczbę zmian, na których pracuje dany środek trwały,
- tempo postępu techniczno-ekonomicznego,
- wydajność środka trwałego mierzona liczbą godzin jego pracy lub liczbą wytworzonych produktów albo innym stosownym miernikiem,
- prawne lub inne ograniczenia czasu używania,
- przewidywaną przy likwidacji cenę sprzedaży istotnej pozostałości po środku trwałym – tzw. wartość krańcową.

Dopuszcza się stosowanie następujących metod amortyzacji z zastrzeżeniem, że ustalona metoda amortyzacji pozostaje niezmienna przez cały okres użytkowania środka trwałego.

A) **Metodę amortyzacji liniową** możliwą do zastosowania do wszystkich środków trwałych,

B) **Metodę amortyzacji degresywną** możliwą do zastosowania wobec środków trwałych z grup 3-6 i 8

Niskocenne składniki majątkowe długotrwałego użytkowania o wartości do kwoty 3500 zł zalicza się do materiałów a ich wartość odnosi bezpośrednio w zużycie materiałów z pominięciem ewidencji bilansowej.

1.2.4. Odpis z tytułu trwałej utraty wartości

Odpisu aktualizującego powodującego możliwość zwiększenia wartości środka trwałego dokonuje się jedynie na podstawie odrębnego rozporządzenia Ministra Finansów.

W przypadku kiedy środek trwały przestanie być kontrolowany przez jednostkę z powodu jego planowanej likwidacji lub gdy nie przynosi spodziewanych efektów ekonomicznych, a także w przypadku zmiany technologii, ma miejsce trwała utrata wartości.

W takim przypadku dokonuje się odpisu aktualizującego. O jego wysokości decyduje kierownik jednostki, jednak nie może być ona niższa od ceny sprzedaży netto tego środka trwałego. W przypadku braku informacji co do ceny sprzedaży, należy zastosować wycenę według wartości godziwej.

W sytuacji gdy ustanie przyczyna, dla której dokonano odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, dokonuje się przywrócenia wartości pierwotnej środka trwałego.

Odpisów aktualizujących dokonuje się w korespondencji z kontem pozostałych kosztów operacyjnych.

1.2.5. Zasady tworzenia kont analitycznych

Do konta **010 – Środki trwałe własne** analityki na kontach tworzy się w odniesieniu do grup środków, według klasyfikacji rodzajowej środków trwałych, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych, uwzględniając zmiany w ustawie o rachunkowości.

Szczegółowe informacje o każdym środku trwałym zawierają prowadzone odrębnie:

- karty inwentarzowe poszczególnych obiektów,
- tabele umorzeniowo-amortyzacyjne,
- książka inwentarzowa,
- w zakresie gruntów i prawa wieczystego użytkowania szczegółowa informacja powinna zapewnić podział na nabyte, wniesione aportem, otrzymane na podstawie decyzji administracyjnej.

Księgi pomocnicze dla środków trwałych prowadzi się w formie tabel amortyzacyjnych oraz obiektów inwentarzowych. Okresowo dokonuje się uzgodnień pomiędzy wartością brutto a saldami i obrotami kont 010, wartością umorzenia a saldami i obrotami kont 07 oraz pomiędzy umorzeniem rocznym a wartością amortyzacji w zespole „4” Koszty rodzajowe.

1.2.6. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie WN konta **010 – Środki trwałe własne** księguje się wszelkie przychody środków trwałych oraz zwiększenia ich wartości początkowej, a w szczególności:

WN	MA
Przyjęcie do eksploatacji środków trwałych nie wymagających montażu z zakupu	304
Przyjęcie do eksploatacji środków trwałych wymagających montażu lub budowy	080

Otrzymane aporty	zespół „2”
Ujawnienie środka trwałego – również w przypadku późniejszego jego wprowadzenia – jeśli dowód OT zostanie wystawiony później aniżeli moment faktycznego użytkowania środka trwałego	243
Ulepszenie, przebudowa, rekonstrukcja, adaptacja (nakłady sumuje się w ciągu roku łącznie z nakładami na części peryferyjne – obowiązek gdy łączna wartość przekracza 3500,00 zł)	080, zespół „2”
Przyłączenie do innego środka trwałego w miesiącu połączenia	010 analitycznie

Po stronie MA konta 010 – Środki trwałe własne księguje się wszelkie zmniejszenia stanu i wartości początkowej, a w szczególności:

WN	MA
Konto 071 do wysokości dotychczasowego umorzenia, konto zespołu „7” wartość nieumorzona	rozchód na skutek sprzedaży, likwidacji, niedoboru lub darowizny
Zespół „7” straty i zyski nadzwyczajne	likwidacja na skutek zdarzenia losowego
Konta 010 analitycznie	odłączenie środka trwałego od następnego miesiąca po odłączeniu w wysokości różnicy między ceną nabycia (kosztem wytworzenia) odłączonej części a przypadającą na nią w okresie połączenia sumą odpisów amortyzacyjnych

1.2.7. Umorzenie środków trwałych

Konto 071 – Umorzenie środków trwałych służy do ewidencji umorzeń stanowiących korektę wartości początkowej środków trwałych na skutek ich zużycia.

Bieżące umorzenie środków trwałych księgowane jest po stronie MA konta 071 w korespondencji ze stroną WN konta zespołu „4” Amortyzacja.

Umorzenie oblicza się od tej samej daty i przez ten sam okres jak amortyzację. Dla ustalenia wartości amortyzacji w poszczególnych okresach mają zastosowanie tabele amortyzacyjne.

Dla umorzenia środków trwałych stosuje się takie same konta analityczne, jak dla konta Środki trwałe.

1.4. Wartości niematerialne i prawne

Do ewidencji zmian w zakresie wartości niematerialnych i prawnych służy konto 020.

1.4.1. Definicje

Za wartości niematerialne i prawne uznaje się nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:

- autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- know-how.

W przypadku wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości. Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych.

Dokumentami ewidencjonującymi stan i ruch wartości niematerialnych i prawnych są:

- dowody OT – przyjęcie wartości niematerialnych i prawnych,
- dowody LT – likwidacja wartości niematerialnych i prawnych.

1.4.2. Wycena

A. **W ciągu roku obrotowego** WNiP wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Dodatkowo cenę nabycia oraz koszt wytworzenia zwiększają koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych na zakup wartości niematerialnych i prawnych, do czasu ich oddania do użytkowania, takie jak:

- prowizje od kredytów i pożyczek,
- odsetki od kredytów i pożyczek,
- różnice kursowe od pożyczek i kredytów zarówno dodatnie, jak i ujemne.

W przypadku nabycia nieodpłatnego – np. w wyniku darowizny – wycena w ciągu roku obrotowego następuje według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego środka trwałego.

Z uwagi na fakt, że w zakresie wartości niematerialnych i prawnych nie występują pojęcia ulepszenia, każde rozszerzenie wartości niematerialnych i prawnych, jeśli nie ma związku z uzupełnieniem lub korektą, traktowane jest jako osobny tytuł.

B. Na dzień bilansowy WNiP wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia uwzględniając odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe.

1.4.3. Amortyzacja

Odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych dokonuje się drogą systematycznego, planowanego rozłożenia ich wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji. Okres amortyzacji podlega okresowej weryfikacji. Z przeprowadzonej weryfikacji sporządza się protokół, który zatwierdza kierownik jednostki. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wartość niematerialna i prawna została wprowadzona do ewidencji.

Stawki, okres i metody amortyzacji ustala się na dzień przyjęcia wartości niematerialnej i prawnej do ewidencji.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w równych ratach co miesiąc.

Dla wartości niematerialnych i prawnych o wartości początkowej do 3500 zł stosuje się odpis amortyzacyjny w wysokości 100% w miesiącu wprowadzenia wartości niematerialnej i prawnej do ewidencji.

Ustalona metoda amortyzacji pozostaje niezmienna przez cały okres użytkowania wartości niematerialnej i prawnej. Dla wartości niematerialnych i prawnych stosuje się liniową metodę amortyzacji.

1.4.4. Odpis z tytułu trwałej utraty wartości

Przyczyną trwałej utraty wartości niematerialnych i prawnych może być:

- zmiana technologii,
- przeznaczenie do likwidacji,
- wycofanie z użytkowania.

W takim przypadku dokonuje się odpisu aktualizującego. O jego wysokości decyduje kierownik jednostki. W sytuacji gdy ustanie przyczyna, dla której dokonano odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, dokonuje się przywrócenia wartości pierwotnej wartości niematerialnej i prawnej.

1.4.5. Zasady tworzenia kont analitycznych

Do konta **020 – Wartości niematerialne i prawne** konta analityczne tworzy się w odniesieniu do grup poszczególnych praw i tytułów, wyróżniając co najmniej:

- 1 – inne prawa majątkowe,
- 2 – wartość firmy,
- 3 – koszty prac rozwojowych,
- 4 – oprogramowanie komputerowe,
- 5 – licencje.

Księgi pomocnicze dla wartości niematerialnych i prawnych prowadzi się w formie tabel amortyzacyjnych oraz obiektów inwentarzowych. Okresowo dokonuje się uzgodnień pomiędzy wartością brutto a saldami i obrotami kont 020, wartością umorzenia a saldami i obrotami kont 072 oraz pomiędzy umorzeniem rocznym a wartością amortyzacji w zespole „4” Koszty rodzajowe.

1.4.6. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie **WN** konta **020 – Wartości niematerialne i prawne** księguje się wszelkie przychody wartości niematerialnych i prawnych, a w szczególności:

WN	MA
Przychody z zakupów	zespół „1” , „2”
Otrzymane aporty	zespół „8”
Ujawnienie wartości niematerialnych i prawnych, również w przypadku późniejszego jego wprowadzenia – jeśli dowód OT zostanie wystawiony później aniżeli moment faktycznego użytkowania wartości niematerialnej i prawnej	243

Po stronie **MA** konta **020 – Wartości niematerialne i prawne** księguje się wszelkie zmniejszenia stanu i wartości początkowej, a w szczególności:

WN	MA
Konto 07 do wysokości dotychczasowego umorzenia, konto zespołu „7” wartość nieumorzona	rozchód na skutek sprzedaży, likwidacji, niedoboru lub darowizny

Zespół „7” straty i zyski nadzwyczajne	likwidacja na skutek zdarzenia losowego
--	---

1.4.7. Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych

Na koncie 072 – Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się odpisów umorzeniowych w korespondencji z kontem Koszty rodzajowe. Analityka tworzona jest w sposób podobny, jak do konta Wartości niematerialne i prawne.

1.5. Inwestycje długoterminowe

Do ewidencji zmian na koncie Inwestycje długoterminowe służą konta 03 i 04.

1.5.1. Definicje

Inwestycje długoterminowe to takie aktywa trwałe, których okres dysponowania jest dłuższy niż 12 miesięcy. Są one nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych, które wynikają z przyrostów ich wartości w postaci odsetek, dywidend lub innych pożytków. Zaliczamy do nich: udziały i akcje, inwestycje w dłużne papiery wartościowe, jednostki uczestnictwa itp.

1.5.2. Wycena

- A. **W ciągu roku obrotowego** udziały w innych jednostkach, inne inwestycje długoterminowe, w tym wartości niematerialne i prawne, wycenia się według ceny nabycia albo według ceny zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia transakcji są nieistotne; pożyczki wycenia się według wartości nominalnej; inwestycje długoterminowe w walutach obcych wycenia się po kursie średnim NBP na dzień powstania.
- B. **Na dzień bilansowy** inwestycje długoterminowe wycenia się według ceny nabycia uwzględniając odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej. Wartość aktywów finansowych w walutach obcych na dzień bilansowy wycenia się po kursie kupna stosowanym w tym dniu przez bank, z którego usług korzysta jednostka, nie wyższym jednak od kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez NBP na dzień bilansowy. Jeśli bank, z którego usług korzysta jednostka nie ustala kursu na dzień bilansowy, to kurs tych walut określa się w relacji do wskazanej przez jednostkę waluty odniesienia, której kurs jest ustalany przez NBP.

1.5.3. Zasady tworzenia kont analitycznych

Do kont **03 i 04** tworzy się konta analityczne w odniesieniu do grup aktywów finansowych, obiektów oraz ich tytułów. Ewidencja szczegółowa zapewnia możliwość ustalenia wartości poszczególnych aktywów finansowych z podziałem na krajowe i zagraniczne oraz w podmiotach powiązanych i pozostałych podmiotach.

1.5.4. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie WN kont 03 i 04 księguje się wszelkie przychody inwestycji długoterminowych oraz zwiększenia ich wartości początkowej:

WN	MA
Zakup inwestycji długoterminowych	zespół „1”, „2”
Zwiększenie wartości inwestycji długoterminowych	zespół „1”, „2”
Przekwalifikowanie inwestycji krótkoterminowych w inwestycje długoterminowe	zespół „1”
Założenie lokaty długoterminowej	zespół „1”

Po stronie MA kont 03 i 04 księguje się wszelkie zmniejszenia stanu i wartości początkowej, a w szczególności:

WN	MA
Zespół „7”	sprzedaż inwestycji długoterminowych (udziałów, akcji, papierów wartościowych, nieruchomości)
Zespół „1”	przekwalifikowanie inwestycji krótkoterminowych w inwestycje długoterminowe
Zespół „1”	likwidacja lokaty długoterminowej

1.6. Odpisy aktualizujące wartość inwestycji długoterminowych

Odpisy aktualizujące wartość inwestycji długoterminowych ujmowane są na kontach 03 i 04 stosownie do inwestycji, której dotyczą.

Przy przekwalifikowaniu inwestycji długoterminowych w krótkoterminowe nadwyżkę z tytułu przeszacowania odnosi się do kosztów lub przychodów finansowych.

Analityka prowadzona jest na poszczególne tytuły inwestycji długoterminowych, podobnie jak do konta 03 i 04.

1.6.1. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie WN konta 044 – Odpisy aktualizujące inne inwestycje długoterminowe księguje się w szczególności:

WN	MA
Aktualizację wartości inwestycji do wysokości ceny rynkowej ponad cenę zakupu lub nabycia	zespół „8” fundusz z aktualizacji wyceny
Przekwalifikowanie inwestycji długoterminowych do krótkoterminowych (zapis w kwocie trwałej utraty wartości)	043

Po stronie MA konta 044 – Odpisy aktualizujące inne inwestycje długoterminowe księguje się w szczególności:

WN	MA
043	przekwalifikowanie inwestycji krótkoterminowych w inwestycje długoterminowe (zapis w kwocie podwyższenia wartości do poziomu cen rynkowych)
„7” koszty finansowe	obniżenie wartości inwestycji poniżej ceny nabycia lub zakupu
Zespół „8” fundusz z aktualizacji wyceny	obniżenie wartości inwestycji do wysokości kwoty, o którą podwyższono fundusz z aktualizacji wyceny

1.7. Środki trwałe w budowie

Do ewidencji wszelkich kosztów związanych z tworzeniem, budową, rozbudową aktywów trwałych, bez względu na rodzaj i źródła finansowania, służy konto 080.

Do wydatków związanych z ewidencją środków trwałych w budowie zalicza się koszty:

- nabycia gruntów i innych składników majątku trwałego oraz koszty ich budowy i montażu,
- opłat z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy środków trwałych oraz z tytułu uzyskanych lokalizacji pod budowę,

- odszkodowań za dostarczenie obiektów zastępczych i przesiedlenie osób z terenów zajętych na potrzeby budowy środków trwałych,
- założenia stref ochronnych,
- założenia zieleni,
- napraw i remontów wykonanych przed przekazaniem środka trwałego do użytkowania,
- dokumentacji projektowej,
- badań geologicznych, geofizycznych oraz pomiarów geodezyjnych,
- przygotowania terenu pod budowę, w tym również koszty likwidacji pomniejszone o koszty z likwidacji budynków i budowli zlikwidowanych w związku z wykonywaniem nowych inwestycji oraz nieumorzonej wartości początkowej tych obiektów,
- robót niezbędnych do realizacji własnych nakładów wykonywanych w środkach trwałych należących do innych osób prawnych lub fizycznych,
- nadzoru autorskiego, inwestorskiego i generalnego wykonawcy,
- prób montażowych, jeżeli należność za te czynności nie jest uwzględniona w cenie robót,
- ubezpieczeń majątkowych budowanych środków trwałych,
- odsetek, prowizji i różnic kursowych od kredytów i pożyczek za okres realizacji środków trwałych w budowie,
- inne, bezpośrednio związane ze środkami trwałymi w budowie.

Do konta **080 – środki trwałe w budowie** mogą być prowadzone konta analityczne według zadań inwestycyjnych, wyróżniając w ramach każdego z nich obiekty (nakłady):

- 1) zwiększające wartość środków trwałych,
- 2) zwiększające wartość środków obrotowych (wyroby gotowe, towary, materiały w przypadku pozostałości po budowie),
- 3) zwiększające wartość wartości niematerialnych i prawnych,
- 4) stanowiące środki trwałe przekazywane nieodpłatnie,
- 5) stanowiące środki trwałe przekazywane odpłatnie,
- 6) zwiększające wartość rzeczowych aktywów trwałych,
- 7) zwiększające wartość obcych środków trwałych (ulepszenia w obcych środkach).

1.7.1. Wycena

- A. **W ciągu roku obrotowego** środki trwałe w budowie wyceniane są według rzeczywiście poniesionych nakładów, uwzględniając koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania oraz ewentualne różnice kursowe.
- B. **Na dzień bilansowy** środki trwałe w budowie wyceniane są według rzeczywiście poniesionych nakładów, uwzględniając koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania oraz ewentualne różnice kursowe **pomniejszone o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości**.

1.7.2. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości

Odpisów aktualizujących wartość dokonuje się w przypadku podjęcia decyzji o częściowym lub całkowitym zaniechaniu ponoszenia nakładów na ich realizację. Głównym powodem do dokonania odpisów jest prawdopodobieństwo, iż budowany składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości korzyści.

W wyniku **ustania przyczyny** powodującej utratę wartości środka trwałego w budowie koryguje się wcześniej dokonany odpis.

1.7.3. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie WN konta 080 – Środki trwałe w budowie księguje się w szczególności:

WN	MA
Wartość zużytych materiałów do budowy środków trwałych	zespół „2”
Wartość usług świadczonych przy budowie środków trwałych	zespół „2”
Odsetki, prowizje, ujemne różnice kursowe od kredytów, pożyczek i zobowiązań w walucie obcej za okres realizacji budowy	zespoły „1”, „2”

Po stronie MA konta 080 – Środki trwałe w budowie księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespoły „1”, „2”	dodatnie różnice kursowe od kredytów, pożyczek i zobowiązań w walucie obcej za okres realizacji budowy

Konta pozabilansowe
Konto 090 – Obce środki trwałe

Do konta **090 – Obce środki trwałe** prowadzi się konta analityczne według kontrahentów, których własnością są poszczególne obce środki trwałe.

Konto 091 – Środki trwałe w likwidacji

Do konta **091 – Środki trwałe w likwidacji** prowadzi się konta analityczne według poszczególnych rodzajów środków trwałych, zgodnie z Klasyfikacją Rodzajową Środków Trwałych, jak do konta 010, a w ich ramach – według poszczególnych, likwidowanych obiektów.

ZESPÓŁ „1”
ŚRODKI PIENIĘŻNE, RACHUNKI BANKOWE
ORAZ INNE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Konta zespołu „1” Środki pieniężne, rachunki bankowe oraz inne krótkoterminowe aktywa finansowe służą do ewidencji:

- aktywów pieniężnych w formie krajowych i zagranicznych środków płatniczych przechowywanych w kasie jednostki,
- aktywów pieniężnych w formie krajowych i zagranicznych środków pieniężnych lokowanych na rachunkach bankowych,
- kredytów udzielonych przez banki w krajowych i zagranicznych środkach płatniczych,
- środków pieniężnych w drodze,
- aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu, w tym aktywów pieniężnych mających postać weksli obcych, czeków i innych aktywów finansowych,
- instrumentów kapitałowych, a w szczególności udziałów i akcji,
- udziałów i akcji własnych przeznaczonych do zbycia lub umorzenia.

Konta zespołu „1” służą również do ewidencji różnego rodzaju innych krótkoterminowych aktywów finansowych, w tym przeznaczonych do obrotu instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez inne jednostki.

1.8. Wykaz kont księgi głównej dla zespołu „1”

Analityka do kont syntetycznych tworzona jest według potrzeb indywidualnych i stanowi załącznik do wykazu kont księgi głównej.

Konto stosowane	NAZWA
101	Kasa krajowych środków pieniężnych
102	Kasa zagranicznych środków pieniężnych
130	Rachunek bieżący
131	Rachunek dewizowy
134	Kredyty bankowe
135	Inne rachunki bankowe
136	Rachunek bankowy środków wyodrębnionych
137	Rachunki bankowe lokat terminowych
138	Akredytywy
139	Środki pieniężne w drodze
141	Krótkoterminowe aktywa finansowe – akcje i udziały w innych jednostkach
142	Krótkoterminowe aktywa finansowe – inne papiery wartościowe
145	Inne krótkoterminowe aktywa finansowe

1.9. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

1.9.1. Wycena i klasyfikacja zdarzeń

Krajowe środki pieniężne (gotówka i środki zgromadzone na rachunkach bankowych) wykazuje się w ich wartości nominalnej (odsetki od środków na rachunkach bankowych dopisuje się do stanu rachunku, drugostronnie ujęte jako przychody finansowe).

Weksle obce ujmuje się w księgach rachunkowych w ich wartości nominalnej, różnice z dyskonta odnosi się na przychody finansowe w momencie przyjęcia dokumentów.

Waluty obce na rachunku bankowym i w kasie wycenia się na dzień bilansowy według kursu średniego ustalonego przez NBP na ten dzień. Wpływy i wypływy walut obcych ujmuje się w księgach według metody FIFO i wycenia zgodnie z art. 30 UoR.

Wykorzystane **kredyty bankowe** ujmuje się w ich wartości nominalnej i wycenia się według kursu średniego ustalonego przez NBP z dnia wykorzystania kredytu. Na dzień bilansowy niespłacone kredyty w walutach obcych wycenia się po kursie średnim ustalonego przez NBP na ten dzień.

Różnice kursowe z tytułu wyceny walut w ciągu roku obrotowego, jak i na dzień bilansowy, zalicza się odpowiednio do przychodów (dodatnie) lub do kosztów (ujemne) finansowych.

Wartość nabytych lub powstałych w ciągu roku obrotowego krótkoterminowych aktywów finansowych ujmuje się w księgach rachunkowych:

- według ceny nabycia lub ceny zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia i rozliczenia transakcji są nieistotne,
- według ceny rynkowej.

W pierwszym przypadku – nie rzadziej niż na dzień bilansowy – wycenia się je według cen nabycia (względnie zakupu) nie wyższych od cen rynkowych albo według cen rynkowych. Jeżeli cena rynkowa jest niższa od ceny nabycia (zakupu), to różnicę tę odpisuje się w koszty finansowe. W sytuacji gdy cena nabycia jest niższa od ceny rynkowej, to nie podlegają one przecenie.

W drugim przypadku, gdy wycena krótkoterminowych aktywów finansowych następuje po cenach rynkowych, to różnice spowodowane spadkiem lub wzrostem ich wartości w stosunku do ceny nabycia zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych.

Jeżeli aktywa finansowe zostały nabyte za waluty obce, wówczas ujmuje się je w księgach pod datą ich zakupu, po kursie średnim ustalonym przez NBP na ten dzień. Na dzień bilansowy aktywa finansowe w walutach obcych wycenia się po kursie średnim ustalonym przez NBP na ten dzień. Różnice kursowe z wyceny na poziomie cen rynkowych zalicza się do przychodów lub kosztów finansowych.

Jeżeli wycena krótkoterminowych aktywów finansowych następuje po cenie nabycia nie wyższej od ceny rynkowej, to różnice kursowe zalicza się do kosztów finansowych.

Konto 101 – Kasa krajowych środków pieniężnych
Konto 102 – Kasa zagranicznych środków pieniężnych

Konta te są przeznaczone do ewidencji własnej gotówki w walucie polskiej i obcej znajdującej się w kasach.

Po stronie WN – konta 101 i 102 księguje się w szczególności:

WN	MA
Wpływy gotówki do kasy	139, zespół „2”
Nadwyżki kasowe ujawnione podczas spisu z natury	243
Dodatnie różnice kursowe z wyceny środków pieniężnych w walucie obcej	750

Po stronie MA księguje się w szczególności:

WN	MA
139, zespół „2”	wypłaty gotówki z kasy
243	niedobory kasowe stwierdzone podczas spisu z natury
751	ujemne różnice kursowe z wyceny środków pieniężnych w walucie obcej

Różnice kursowe dotyczące gotówki w walucie obcej zalicza się:

- ujemne – do kosztów finansowych,
- dodatnie – do przychodów finansowych.

Obroty gotówkowe księguje się pod datą sporządzenia raportu kasowego, nie rzadziej niż na ostatni dzień okresu sprawozdawczego.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do kont powinna zapewnić ustalenie:

- stanu gotówki w walucie polskiej,
- stanu gotówki w walutach obcych – wyrażonego w walucie polskiej i obcej z podziałem na poszczególne waluty obce,
- wartości gotówki powierzonej poszczególnym osobom za nie odpowiedzialnym.

Konta mogą wykazywać tylko saldo debetowe, które wyraża stan gotówki w kasie. Stan na ostatni dzień każdego roku obrotowego powinien być potwierdzony spisem z natury.

Konto 130 – Bieżący rachunek bankowy
Konto 131 – Rachunek dewizowy
Konto 134 – Kredyty bankowe
Konto 135 – Inne rachunki bankowe
Konto 136 – Rachunek bankowy środków wyodrębnionych
Konto 137 – Rachunki bankowe lokat terminowych

Konta służą do ewidencji środków pieniężnych na rachunkach bankowych jednostki. Na kontach dokonuje się księgowania operacji wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych – wyciągów i dołączonych do nich dowodów.

Po stronie WN kont rachunków bankowych księguje się w szczególności:

WN	MA
Wpłaty należności od kontrahentów jednostki	zespół „2”
Wpłaty utargów	zespół „2”
Kredyty bankowe przelane przez bank na rachunek jednostki w momencie ich przyznania	134
Odsetki od środków na rachunku bankowym	750
Spląty kredytów	130

Po stronie MA kont rachunków bankowych księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespół „2”	spłatę zobowiązań wobec kontrahentów
230	przelewy wynagrodzeń na rachunki bankowe pracowników

Ewidencja szczegółowa do kont umożliwi m.in. ustalenie:

- stanu środków pieniężnych na poszczególnych rachunkach bankowych,
- stanu poszczególnych wykorzystanych kredytów,
- podziału rachunków bankowych według poszczególnych walut obcych, a także wyrażenie ich stanu w walucie polskiej.

Konta mogą wykazywać:

- saldo debetowe, które oznacza stan środków na rachunku bieżącym,
- saldo kredytowe oznaczające zadłużenie na rachunku bieżącym wobec banku z tytułu pozostałego kredytu do spłaty.

Konto 139 – Środki pieniężne w drodze

Konto 139 służy do ewidencji środków pieniężnych w obrocie między kasą a bankiem.

Po stronie **WN** księguje się w szczególności:

WN	MA
Pobranie gotówki z banku	130, 135, 137
Przelewy między rachunkami bankowymi	130, 135, 137

Po stronie **MA** księguje się w szczególności:

WN	MA
101, 130	wpływ do kasy lub na rachunek bankowy środków pieniężnych w drodze
130, 135, 137	przelewy między rachunkami bankowymi

Konto 139 może wykazywać zarówno saldo debetowe, jak również kredytowe.

Konto 141 – Krótkoterminowe aktywa finansowe – akcje i udziały w innych jednostkach**Konto 142 – Krótkoterminowe aktywa finansowe – inne papiery wartościowe****Konto 145 – Inne krótkoterminowe aktywa finansowe**

Konta służą do ewidencji krótkoterminowych aktywów finansowych wyrażonych w walucie polskiej, jak też obcej, które są wymagalne w okresie powyżej 3 miesięcy do 1 roku.

Do krótkoterminowych aktywów finansowych zalicza się:

- przeznaczone do obrotu instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne jednostki, takie jak: udziały, obligacje i inne papiery wartościowe,
- zobowiązania innych jednostek mające postać bonów, certyfikatów, listów zastawnych,

- aktywa pieniężne mające postać czeków i weksli obcych.

Po stronie **WN** konta **145 – Inne krótkoterminowe aktywa finansowe** księguje się w szczególności:

WN	MA
Zakup innych krótkoterminowych aktywów finansowych	zespół „1”, „2”
Dodatnie różnice z wyceny innych krótkoterminowych aktywów finansowych w walutach obcych	750
Założenie lokaty terminowej	130
Przekwalifikowanie długoterminowych aktywów finansowych do krótkoterminowych	031

Po stronie **MA** konta **145 – Inne krótkoterminowe aktywa finansowe** księguje się w szczególności:

WN	MA
751	sprzedaż krótkoterminowych aktywów finansowych
751	ujemne różnice z wyceny innych krótkoterminowych aktywów finansowych w walutach obcych
137	likwidacja lokat
031	przekwalifikowanie krótkoterminowych aktywów finansowych do długoterminowych

Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie poszczególnych składników krótkoterminowych aktywów finansowych, a zwłaszcza:

- aktywów pieniężnych i innych krótkoterminowych aktywów finansowych w sposób umożliwiający określenie daty ich płatności lub wymagalności,
- wyrażonego w walucie polskiej i obcej stanu poszczególnych krótkoterminowych aktywów finansowych.

Konto wykazuje tylko saldo debetowe, które oznacza stan przeznaczonych do obrotu aktywów finansowych.

ZESPÓŁ „2” ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

Konta zespołu „2” Rozrachunki i roszczenia służą do ewidencji wszelkich krajowych i zagranicznych rozrachunków i roszczeń.

Ponadto, konta zespołu „2” służą do ewidencji rozliczeń wynagrodzeń, rozliczeń niedoborów, szkód i nadwyżek oraz wszelkich innych rozliczeń związanych z rozrachunkami i roszczeniami spornymi, rozrachunkami z urzędem skarbowym z tytułu podatków oraz ZUS.

Na kontach zespołu „2” ewidencjonuje się w szczególności:

- 1) bezsporne należności i zobowiązania z tytułu:
 - dostaw, robót i usług,
 - podatków opłat, rozliczenia wyniku finansowego, finansowania działalności i wszelkich innych rozrachunków z budżetami,
 - wynagrodzeń za pracę i wszelkich innych rozrachunków z pracownikami,
 - ubezpieczeń i wszelkich innych tytułów,
 - niedoborów szkód i nadwyżek powstałych w rzeczowych składnikach majątku oraz w środkach pieniężnych,
- 2) roszczenia sporne (należności dochodzone w postępowaniu sądowym),
- 3) rozliczenia związane z rozrachunkami i roszczeniami spornymi,
- 4) odpisy aktualizujące wartość należności.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do kont zespołu „2” umożliwia wyodrębnienie poszczególnych grup rozrachunków, rozliczeń i roszczeń spornych, ustalenie ich przebiegu oraz stanu należności, rozliczeń, roszczeń spornych i zobowiązań z podziałem według kontrahentów oraz – jeśli dotyczą rozliczeń w walutach obcych – według poszczególnych walut, a także ich ustalenie w walucie polskiej. Ponadto, zapewnia się podział na rozrachunki w podmiotach powiązanych i pozostałych podmiotach.

1.10. Wykaz kont księgi głównej dla zespołu „2”

Poniżej przedstawiono konta bilansowe syntetyczne. Analityka do kont syntetycznych tworzona jest w oparciu o kartoteki powiązane i stanowi załącznik do wykazu kont księgi głównej.

Konto stosowane	NAZWA
200	Rozrachunki z odbiorcami
210	Rozrachunki z dostawcami
220	Rozrachunki z urzędem skarbowym z tytułu VAT
221	VAT naliczony i jego rozliczenie
222	VAT należny i jego rozliczenie
223, 224	Rozrachunki publicznoprawne
230	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
234	Inne rozrachunki z pracownikami
240	Pożyczki krótkoterminowe
243	Rozliczenie niedoborów i nadwyżek
245	Rozrachunki wewnątrzzakładowe
246	Należności dochodzone na drodze sądowej
248	Rozrachunki ze wspólnikami
249	Pozostałe rozrachunki
280	Odpisy aktualizujące rozrachunki

Konta pozabilansowe

Konto stosowane	NAZWA
291	Należności warunkowe
292	Zobowiązania warunkowe
293	Weksle obce dyskontowane lub indosowane

1.10.1. Definicje

Należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pozostałe należności zalicza się do długoterminowych.

Zobowiązaniem jest wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki.

Obowiązek wykonania świadczeń musi wynikać z przeszłych zdarzeń, np. dokonanie zakupów materiałów, towarów, usług, wypłata wynagrodzeń, rezerwy na świadczenia urlopowe, nagrody jubileuszowe, świadczenia emerytalne, naprawy gwarancyjne.

Zobowiązania krótkoterminowe jest to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub ta część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pozostałe zobowiązania zalicza się do długoterminowych.

1.10.2. Wycena

Na dzień bilansowy operacje gospodarcze rozrachunkowe wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem zasady ostrożności. Zasadę tę stosuje się do wyceny rozrachunków również i w ciągu roku w wyniku systematycznej analizy sald, uwzględniając odsetki umowne. Na dzień bilansowy **należności i zobowiązania w walutach obcych** wycenia się według średniego ustalonego dla danej waluty na ten dzień przez NBP.

Różnice kursowe ustalone w trakcie roku lub na moment bilansowy odnosi się na koszty lub przychody finansowe.

1.10.3. Odpisy aktualizujące należności

Do ewidencji zmian odpisów aktualizujących należności służy konto 280.

Kierownik jednostki podejmuje decyzję, o wysokości odpisu po zapoznaniu się ze stanem spraw i możliwością płatniczą dłużnika.

Odpisów aktualizujących dokonuje się na należności, których ściągальność jest wątpliwa.

Odpisów aktualizujących wartość należności dokonuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty stosując następujące zasady:

- co najmniej w wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym, od należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości,
- w pełnej wysokości należności, od należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
- co najmniej do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, od należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna,
- w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania, od należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego,
- w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności od należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców.

Odpisane należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość zaliczając je w części dotyczącej odsetek do kosztów finansowych, a w pozostałych przypadkach – do pozostałych kosztów operacyjnych.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość należności dokonuje się odpisu odwrotnego przywracając tym samym ich pierwotną wartość.

1.10.4. Zasady tworzenia kont analitycznych, klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Do rozrachunków tworzy się analitykę z podziałem na poszczególnych kontrahentów, zarówno dla osób prawnych, jak i fizycznych, oraz tytuły. Wymagany jest podział na powiązane i pozostałe.

Konto 200 – Rozrachunki z odbiorcami

Konto 210 – Rozrachunki z dostawcami

Konta służą do ewidencji wszelkich bezspornych rozrachunków związanych z:

- zakupem materiałów, towarów, usług oraz zaliczek na poczet dostaw,
- sprzedażą materiałów, towarów, produktów, usług oraz przekazaniem zaliczek na poczet dostaw,
- odsetkami, karami i odszkodowaniami,
- różnicami kursowymi zarówno z wyceny bieżącej, jak i z wyceny bilansowej.

Po stronie WN obciąża się za powstałe należności oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, między innymi:.

WN	MA
Należności z tytułu sprzedaży	zespół „7”
Należność z tytułu sprzedaży, gdy została dokonana przedpłata	840
Naliczenie odsetek ustawowych	750

Po stronie MA uznaje się za powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności, między innymi:

WN	MA
101, 130	wpływ należności do kasy lub na rachunek bankowy
761	spisanie należności, gdy nie dokonano aktualizacji
761	sprzedaż wierzytelności

Konta mogą mieć dwa salda. Saldo WN oznacza stan należności, zaś saldo MA oznacza stan zobowiązań.

Konto 223 – Rozrachunki publicznoprawne

Konto 223 obciąża się **po stronie WN** za powstałe należności oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, między innymi:

WN	MA
Spłaty zobowiązań z tytułu podatków	zespół „1”
Wynagrodzenie płatnika podatku dochodowego	760

Po stronie MA uznaje się za powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności, między innymi:

WN	MA
230	Potrącony przez płatnika podatek dochodowy od wynagrodzeń
40	Zarachowanie zobowiązań z tytułu podatków lub opłat

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 223 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności lub zobowiązań z każdego tytułu rozrachunków oraz z jednostką, z którą dokonuje się rozliczeń, a w szczególności:

- podatku dochodowego od osób prawnych,
- podatku dochodowego od osób fizycznych.

Konto 223 może wykazywać dwa salda. Saldo WN oznacza stan należności, a saldo MA oznacza stan zobowiązań.

Konto 220 – Rozrachunki z urzędem skarbowym z tytułu VAT

Konto 221 – VAT naliczony i jego rozliczenie

Konto 222 – Rozrachunki z urzędem skarbowym z tytułu VAT należnego

Konto 221 służy do ewidencji rozrachunków w zakresie podatku VAT naliczonego. Po stronie WN księguje się naliczenie podatku VAT naliczonego. Po stronie MA księguje się wartość podatku naliczonego przeniesionego na stronę WN konta 220 – Rozrachunki z US z tytułu VAT. Ewidencja analityczna do konta zapewnia podział na poszczególne stawki podatkowe.

Konto 222 służy do ewidencji rozrachunków w zakresie VAT należnego. Po stronie MA księguje się naliczenie podatku VAT należnego, a po stronie WN – jego przeniesienie na stronę MA konta 220. Ewidencja do konta 222 zapewnia podział na poszczególne stawki podatkowe.

Na koncie 220 ustala się stan zobowiązań lub należności miesięcznych z tytułu podatku VAT. Saldo strony WN oznacza należność z tytułu podatku VAT, a saldo strony MA – zobowiązanie z tytułu tego podatku.

Konto 223, 224 – Rozrachunki publicznoprawne

Konto 223 – Rozrachunki publicznoprawne służy do ewidencji należności/zobowiązań publicznoprawnych.

Ewidencja analityczna zapewnia podział na:

- rozrachunki z US z tytułu podatku dochodowego od wynagrodzeń,
- rozrachunki z ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych, funduszu pracy i funduszu gwarantowanych świadczeń pracowniczych.
- inne rozrachunki publicznoprawne.

Saldo WN konta oznacza stan należności, natomiast saldo MA tego konta oznacza zobowiązanie publicznoprawne.

Konto 230 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń

Konto 230 służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami i osobami nie będącymi pracownikami z tytułu wszelkich wypłat pieniężnych oraz świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalentów pieniężnych, zaliczanych zgodnie z obowiązującymi przepisami do wynagrodzeń, w tym również odpłatność na rzecz członków rady nadzorczej za udział w posiedzeniach rady nadzorczej. Na koncie 230 dokonuje się zapisów na podstawie list płac pod datą ich sporządzenia lub dokonania wypłaty.

Ewidencja analityczna prowadzona jest w oparciu o podłączoną kartotekę i zapewnia ustalenie dla każdego pracownika:

- przychodu ze stosunku pracy,
- kwot pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych,
- kwot składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne finansowanych przez pracownika.

Po stronie WN konta 230 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń księguje się w szczególności:

WN	MA
Wypłaty wynagrodzeń i zaliczek na poczet wynagrodzeń	zespół „1”
Potrącenia dokonywane na liście płac	223, 234
Odpisanie przedawnionych zobowiązań z tytułu wynagrodzeń	760

Po stronie MA konta 231 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń księguje się w szczególności:

WN	MA
404	naliczenie według list płac
761	spisanie należności przedawnionych z tytułu wynagrodzeń

Konto 230 może wykazywać dwa salda. Saldo WN oznacza należności z tytułu wynagrodzeń (podjęte zaliczki na wynagrodzenia), a saldo MA oznacza płace niepodjęte w terminie.

Konto 234 – Inne rozrachunki z pracownikami

Konto 234 służy do ewidencji wszelkich bezspornych rozrachunków z pracownikami, z wyjątkiem wynagrodzeń ujmowanych na koncie 230 oraz niedoborów i nadwyżek ujmowanych na koncie 243.

Na koncie 234 księguje się w szczególności rozrachunki z tytułu:

- wypłaconych pracownikom zaliczek, np. na koszty podróży, sum do rozliczenia oraz dokonywanych przez pracowników w imieniu przedsiębiorstwa wydatków na cele administracyjne, gospodarcze oraz reprezentacyjne,
- świadczeń odpłatnych na rzecz pracowników, sprzedaży wyrobów, towarów handlowych czy usług na rzecz pracowników, zwrotów za rozmowy telefoniczne i inne.

Odpisywanie przedawnionych zobowiązań oraz umarzanie należności od pracowników, jak również kontrola ich spłaty następują według ogólnie przyjętych zasad.

Ewidencja szczegółowa do konta 234 zapewnia ustalenie sum należności i zobowiązań w odniesieniu do każdego pracownika.

Po stronie WN konta 234 – Inne rozrachunki z pracownikami księguje się w szczególności:

WN	MA
Wpłaty sum do rozliczenia	zespół „1”
Dodatnie różnice kursowe z rozliczenia zaliczek na delegacje zagraniczne	750
Odpisanie zobowiązań wobec pracowników	760

Po stronie MA konta 234 – Inne rozrachunki z pracownikami księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespół „1”	Zwrot zaliczek
230	Zarachowanie potrąceń z listy plac na pokrycie należności
751	ujemne różnice kursowe z rozliczenia delegacji zagranicznej
761	odpisanie bezspornych należności od pracowników

Konto 234 może mieć dwa salda. Saldo strony WN oznacza stan należności, a saldo strony MA oznacza stan zobowiązań wobec pracowników.

Konto 240 – Pożyczki krótkoterminowe

Konto 240 służy do ewidencji rozrachunków z tytułu:

- udzielonych i otrzymanych pożyczek,
- odsetek wymagających zapłaty od kwot pożyczek,
- różnic kursowych od pożyczek w walutach obcych – zrealizowanych lub wynikających z wyceny bilansowej niespłaconych kwot.

Ewidencja analityczna zapewnia podział pożyczek na udzielone i zaciągnięte a także wg kontrahentów.

Po stronie WN konta 240 – Pożyczki krótkoterminowe księguje się w szczególności:

WN	MA
Wypłata udzielonych pożyczek	zespół „1”
Naliczone odsetki umowne od pożyczek udzielonych	750
Splata zaciągniętych pożyczek i zarachowanych odsetek umownych	zespół „1”

Po stronie MA konta 240 – Pożyczki krótkoterminowe księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespół „1”	Otrzymanie pożyczki
751, 650	Zarachowanie odsetek od otrzymanej pożyczki
Zespół „1”	Otrzymana spłata pożyczki i odsetek umownych zarachowanych jako należne

Konto 240 może mieć dwa salda. Saldo strony WN oznacza stan należności z tytułu udzielonych pożyczek, a saldo strony MA oznacza stan zobowiązań z tytułu zaciągniętych (otrzymanych) pożyczek.

Konto 243 – Rozliczenie niedoborów i nadwyżek

Konto 243 służy do ewidencji wartości stwierdzonych niedoborów, szkód i nadwyżek w składnikach majątku jednostki. Na koncie 243 ujmuje się także roszczenia z tytułu niedoborów i szkód wobec osób materialnie odpowiedzialnych – w przypadku decyzji o uznaniu ich za zawinione.

Ujawnione niedobory wycenia się następująco:

- rzeczowe składniki majątku trwałego – według ich wartości początkowej pomniejszonej o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne (umorzenie),
- rzeczowe składniki majątku obrotowego – w cenie zakupu lub koszcie wytworzenia,

- środki pieniężne - w wartości nominalnej.

Ujawnione nadwyżki wycenia się następująco:

- rzeczowe składniki majątku – według cen ewidencyjnych a w przypadku ich braku według cen możliwych do uzyskania ustalonych z uwzględnieniem stopnia zużycia składnika majątku,
- środki pieniężne - w wartości nominalnej.

Po stronie WN konta 243 – Rozliczenie niedoborów i nadwyżek księguje się w szczególności:

WN	MA
Ujawnione niedobory i szkody w składnikach aktywów	01,08,10, 31,33
Rozliczenie niedoborów i szkód	243, 40, 760

Po stronie MA konta 243 – Rozliczenie niedoborów i nadwyżek księguje się w szczególności:

WN	MA
01,08,10,31,33	Ujawnione nadwyżki
761	Niedobory składników uznane za niezawinione
771	Niedobory i szkody powstałe z przyczyn niezawinionych
234	Roszczenia uznane przez osobę odpowiedzialną materialnie
10, 13, 230	Spłata niedoboru gotówką lub przez potrącenie z wynagrodzenia

Szczegółowa ewidencja do konta 243 zapewnia wyodrębnienie ujawnionych niedoborów i nadwyżek składników majątku według osób odpowiedzialnych materialnie a także zapewniających prawidłowe ich rozliczenie.

Konto 243 może wykazywać dwa salda. Saldo WN oznacza stan nierozliczonych niedoborów, a saldo MA oznacza stan nierozliczonych nadwyżek.

Konto 246 – Należności dochodzone na drodze sądowej

Konto 246 służy do ewidencji roszczeń o zapłatę nieprzedawnionych wierzytelności, skierowanych na drogę sądową.

Pod datą skierowania sprawy do sądu ujmowane są na tym koncie roszczenia wobec:

- odbiorców – z tytułu dostaw towarów i usług,
- dłużników objętych postępowaniem upadłościowym,
- pracowników jednostki – np. z tytułu zawinionych niedoborów i szkód,
- innych osób fizycznych i prawnych – np. z tytułu udzielonych pożyczek i spłaconych za nich długów objętych poręczeniem.

Na koncie 246 nie są ewidencjonowane wydatki związane z dochodzeniem należności, tj. opłaty sądowe, skarbowe, koszty opinii biegłych. Są one zaliczane do pozostałych kosztów operacyjnych w momencie poniesienia. Zwrot takich wydatków ujmowany jest jako pozostałe przychody operacyjne.

Ewidencja analityczna zapewnia ustalenie kwot roszczeń według poszczególnych dłużników.

Po stronie WN konta **246 – Należności dochodzone na drodze sądowej** księguje się w szczególności:

WN	MA
Należności objęte postępowaniem sądowym	20, 23, 24

Po stronie MA konta **246 – Należności dochodzone na drodze sądowej** księguje się w szczególności:

WN	MA
20, 23, 24	Zasądzona kwota obejmująca należność główną, odsetki, zwrot kosztów

Konto 249 może wykazywać saldo WN - oznacza stan roszczeń objętych pozwami sądowymi lub wnioskami zgłoszonymi do masy upadłości dłużników jednostki.

Konto 248 – Rozrachunki ze wspólnikami

Konto 248 służy do ewidencji wszelkich rozrachunków ze wspólnikami jednostki.

Na koncie 248 ewidencjonuje się w szczególności:

- zapłaty zobowiązań jednostki dokonane bezpośrednio ze środków wspólników,
- składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wspólników opłacone z rachunku jednostki,
- zaliczki na podatek dochodowy wspólników opłacone z rachunku jednostki,
- wypłaty wspólników na poczet zysku.

Ewidencja analityczna zapewnia wyszczególnienie rozrachunków z podziałem na wspólników.

Po stronie WN konta **248 – Rozrachunki ze wspólnikami** księguje się w szczególności:

WN	MA
Wypłaty na poczet zysku	13
Otrzymanie przez wspólnika zapłaty od odbiorcy	20
Składki ZUS i podatki wspólnika opłacone z rachunku jednostki	13

Po stronie MA konta **248 – Rozrachunki ze wspólnikami** księguje się w szczególności:

WN	MA
21	Uregulowanie zobowiązania jednostki ze środków wspólnika
10, 13	Wpłata środków wspólnika do kasy lub na rachunek bankowy

Konto 248 może wykazywać dwa salda. Saldo WN oznacza stan nierozliczonych należności, a saldo MA oznacza stan nierozliczonych zobowiązań.

Konto 249 – Pozostałe rozrachunki

Konto 249 służy do ewidencji wszelkich pozostałych bezspornych rozrachunków krajowych z różnymi osobami fizycznymi, przedsiębiorstwami, instytucjami i organizacjami, jeżeli rozrachunki te nie dotyczą dostaw robót i usług ujmowanych na koncie 20, rozrachunków z pracownikami i innych ujmowanych na koncie 230 i 234 oraz należności i roszczeń z tytułu niedoborów i szkód ujmowanych na koncie 243.

Na koncie 249 ewidencjonuje się w szczególności:

- składki ubezpieczeniowe i odszkodowania majątkowe,
- przyjęte lub wpłacone wadia, kaucje i inne zabezpieczenia.

Ewidencja analityczna zapewnia kontrolę rozrachunków oraz ustalenie ich stanu według tytułów rozrachunków i poszczególnych kontrahentów.

Po stronie WN konta 249 – Pozostałe rozrachunki księguje się w szczególności:

WN	MA
Ujęcie błędów i pomyłek w wyciągach bankowych	13
Rozliczenie kaucji i wadiów	10,13,760,20,21
Rozrachunki z ubezpieczycielami	10, 13

Po stronie MA konta 249 – Pozostałe rozrachunki księguje się w szczególności:

WN	MA
40, 64	Zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia
10,13	Uregulowanie należności z tytułu pozostałych rozrachunków
13	Błędy w wyciągach bankowych do wyjaśnienia
10,13,761,20,21	Rozliczenie wpłaconych na rzecz kontrahentów wadiów i kaucji

Konto 249 może wykazywać dwa salda. Saldo WN oznacza stan nierozliczonych należności, a saldo MA oznacza stan nierozliczonych zobowiązań.

Konta pozabilansowe

Konto 291 – Należności warunkowe

Konto 291 jest przeznaczone do pozabilansowej ewidencji wszelkich należności warunkowych od kontrahentów, tj.: odpisanych należności umorzonych lub uznanych za nieściągalne, w stosunku do których nie zapadł jeszcze termin przedawnienia, z tytułu zawartych umów przedwstępnych lub uzyskanych gwarancji.

Po stronie Wn konta 291 zapisami jednostronnymi ewidencjonuje się wartość należności warunkowych - pod datą ich powstania. Natomiast po stronie Ma konta 291 ujmuje się wartość wygasłych należności warunkowych - pod datą:

- spłaty należności umorzonych (księgowanej: Wn konto 10, 13, Ma konto 750, 760),
- uznania umorzenia za niebyłe,
- upływu terminu ich przedawnienia.

Saldo Wn konta 291 wyraża stan należności warunkowych na dany moment. Ewidencja szczegółowa powinna być prowadzona w sposób umożliwiający ustalenie należności warunkowych według poszczególnych kontrahentów.

Konto 292 – Zobowiązania warunkowe

Konto 292 jest przeznaczone do pozabilansowej ewidencji wszelkich uznanych zobowiązań warunkowych, tj.: udzielone gwarancje, poręczenia, zawarte, a niewykonane umowy, nieuznane przez jednostkę roszczenia skierowane przez kontrahentów na drogę postępowania spornego (sądowego) z tytułu np. reklamacji lub dochodzonych kar i odszkodowań umownych oraz odsetek za zwłokę.

Zgodnie bowiem z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 28 ustawy o rachunkowości, przez zobowiązania warunkowe rozumie się obowiązek wykonania świadczeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń.

Po stronie Wn konta 292 zapisami jednostronnymi ewidencjonuje się wartość wygasłych zobowiązań warunkowych - np. pod datą: zapłaty zobowiązania lub oddalenia roszczenia przez sąd.

Natomiast po stronie Ma konta 292 ujmuje się kwotę zobowiązania warunkowego - pod datą powstania tego zobowiązania, np.: otrzymania pozwu, udzielenia gwarancji lub poręczenia.

Saldo Ma konta 292 wyraża na dany moment stan zobowiązań warunkowych.

Ewidencja szczegółowa powinna być prowadzona w sposób umożliwiający ustalenie warunkowych zobowiązań według tytułów oraz poszczególnych kontrahentów.

Konto 293 – Weksle obce

Konto 293 jest przeznaczone do pozabilansowej ewidencji zobowiązań zaistniałych w związku z przekazaniem przez jednostkę zdyskontowanych lub indosowanych obcych weksli innym kontrahentom.

Zapisów na koncie 293 dokonuje się po stronie Wn - pod datą wygaśnięcia zobowiązania spowodowanego: wykupem weksla przez dłużnika, zwrotem niewykupionego weksla.

Natomiast zapisy po stronie Ma występują pod datą: indosowania weksla, czyli przekazania obcego weksla innemu kontrahentowi, zdyskontowania weksla, czyli przekazania obcego weksla za gotówkę z potrąceniem odsetek za okres od daty skupu do dnia płatności.

Saldo Ma konta 293 odzwierciedla na dany dzień stan zobowiązań z tytułu zdyskontowanych lub indosowanych weksli obcych.

Ewidencja szczegółowa powinna być prowadzona z wyodrębnieniem tych dwóch grup weksli - w sposób pozwalający na prawidłową ewidencję rozrachunków z kontrahentami jednostki.

ZESPÓŁ „3” MATERIAŁY I TOWARY

Konta zespołu „3” przeznaczone są do ewidencji materiałów nabytych w celu zużycia na własne potrzeby oraz towarów nabytych w celu odprzedaży w stanie nieprzetworzonym.

1.11. Wykaz kont księgi głównej dla zespołu „3”

Analityka do kont syntetycznych tworzona jest według potrzeb i stanowi załącznik do wykazu kont księgi głównej.

Konto stosowane	NAZWA
311	Materiały
316	Opakowania
319	Materiały w przerobie
331	Towary
335	Towary w przerobie handlowym
336	Towary poza jednostką
337	Nieruchomości i prawa majątkowe przeznaczone do obrotu
341	Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów
342	Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów
346	Odchylenia od cen ewidencyjnych opakowań

Konta pozabilansowe

Konto stosowane	NAZWA
390	Zapasy obce

1.11.1. Wycena

A. **W ciągu roku obrotowego** rzeczowe aktywa obrotowe wycenia się według ceny zakupu, według metody FIFO. Koszty zakupu odpisuje się bezpośrednio w koszty okresu ich poniesienia. Towary, których zakup wymaga poniesienia kosztów przygotowania produkcji/polimerów/wykrojników wycenia się w cenie zakupu powiększonej o te koszty chyba, że nabywca jest odrębnie obciążany kosztami przygotowania produkcji.

Do wyceny zapasów przyjętych nieodpłatnie – np. w drodze darowizny – należy zastosować cenę sprzedaży takiej samej lub podobnej rzeczy.

B. **Na dzień bilansowy** materiały i towary wycenia się według cen zakupu lub kosztów wytworzenia, nie wyższych niż ceny sprzedaży netto. Przy wycenie stosuje się zasadę ostrożnej wyceny.

1.11.2. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości

Na dzień bilansowy ustala się, czy nie nastąpiła utrata wartości rzeczowych aktywów obrotowych na skutek utraty nad nimi kontroli (w wyniku kradzieży, bankructwa) lub w przypadku zmniejszenia lub nawet utraty spodziewanych korzyści na skutek utraty wartości handlowej lub użytkowej (w wyniku zepsucia, uszkodzenia, zniszczenia, przeterminowania, braku zbytu, zmiany mody, wahań koniunktury, rosnącego postępu technicznego).

Odpis z tytułu trwałej utraty wartości zapasów dokonywany jest, w przypadku stwierdzenia ich zniszczenia, zepsucia, uszkodzenia, przeterminowania, nieprzydatności lub braku możliwości zbytu, nie później niż na dzień bilansowy. Dokonanie odpisu aktualizującego doprowadza wartości księgowe zapasów do ich cen sprzedaży netto.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość zapasów dokonuje się odpisu odwrotnego przywracając tym samym ich pierwotną wartość.

1.11.3. Zasady rozchodu rzeczowych składników majątku obrotowego

W przypadku gdy ceny zakupu albo koszty wytworzenia jednakowych albo uznanych za jednakowe, ze względu na podobieństwo ich rodzaju i przeznaczenie, są różne, wartość stanu końcowego materiałów i towarów wycenia się przyjmując, że rozchód składnika aktywów wycenia się kolejno po cenach (kosztach) tych składników aktywów, które jednostka najwcześniej nabyła (wytworzyła), tzw. FIFO.

1.11.4. Metody prowadzenia ksiąg pomocniczych, klasyfikacja zdarzeń

Ustala się metodę prowadzenia ksiąg pomocniczych dla materiałów i towarów (art. 17 ust. 2 UoR) w postaci **ewidencji ilościowo-wartościowej** ujmującej obroty i stany w jednostkach naturalnych i pieniężnych.

Konto 311 – Materiały
Konto 319 – Materiały w przerobie
Konto 331 – Towary

Konto 311 służy do ewidencji własnej zapasów materiałów przeznaczonych do zużycia, znajdujących się w magazynach własnych i obcych.

Drobne zakupy materiałów nie są ewidencjonowane w magazynie, lecz bezpośrednio odnoszone w koszty działalności eksploatacyjnej jednostki.

Po stronie WN konta **311 – Materiały** księguje się w szczególności:

WN	MA
Przeznaczenie towarów na potrzeby świadczonych usług	331
Ujawnienie nadwyżek	243

Po stronie MA konta 311 – Materiały księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespół „4”	wydanie materiałów do zużycia
319	Wydanie materiałów na potrzeby świadczonych usług
243	stwierdzenie niedoborów

Saldo WN konta 311 oznacza wartość zapasów magazynowych materiałów.

Konto 319 służy do ewidencji zapasów materiałów przekazanych do produkcji, ale nieużytych do końca okresu sprawozdawczego i niezwróconych fizycznie na tę datę do magazynu.

Konto 331 służy do ewidencji składników majątkowych przeznaczonych do dalszej odsprzedaży. Po stronie WN księguje się przychody towarów do magazynu, po stronie MA – ich rozchody. Saldo konta oznacza wartość zapasów magazynowych towarów.

Po stronie WN konta 331 – Towary księguje się w szczególności:

WN	MA
Przyjęcie towarów z zakupu	210
Przeznaczenie materiałów na potrzeby sprzedaży	311
Ujawnienie nadwyżek	243

Po stronie MA konta 331 – Towary księguje się w szczególności:

WN	MA
735	wydanie sprzedanych towarów
311	Przeznaczenie towarów na potrzeby świadczonych usług
243	stwierdzenie niedoborów

Konto 341 – Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów

Konto 342 – Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów

Konta służą do ewidencji różnic pomiędzy ceną ewidencyjną materiałów, towarów a ich wartością w cenach zakupu.

Ujęte na kontach odchylenia (różnice) od cen ewidencyjnych materiałów i towarów rozliczane są bieżąco szczegółowo na poszczególne kierunki rozchodu. Kwotę odchyłeń przypadającą na sprzedane towary lub zużyte materiały odnosi się w koszt własny sprzedaży lub zużycie na potrzeby własne.

Konta pozabilansowe

Konto 391 – Zapasy obce

Konto 390 – Zapasy obce służy do ewidencji obcych zapasów podlegających przechowywaniu (składowaniu) w magazynie jednostki przez czas oznaczony w umowie zawartej z kontrahentem. Zapisy na koncie 390 dokonywane są jednostronnie.

ZESPÓŁ „4”

KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW I ICH ROZLICZENIE

Konta zespołu „4” służą do ewidencji kosztów prostych z podziałem według ich rodzajów. Za koszty proste uważa się ogół poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów materialnych i niematerialnych nie dających się rozłożyć na elementy składowe z punktu widzenia jednostki, bez względu na to, jakiego okresu dotyczą.

1.12. Wykaz kont księgi głównej dla zespołu „4”

Analityka do kont syntetycznych tworzona jest według potrzeb indywidualnych i stanowi załącznik do wykazu kont księgi głównej.

Konto stosowane	NAZWA
400	Amortyzacja
401	Zużycie materiałów i energii
402	Usługi obce
403	Podatki i opłaty
404	Wynagrodzenia
405	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia
406	Podróże służbowe
409	Pozostałe koszty rodzajowe

Konto 400 – Amortyzacja

Konto 400 – Amortyzacja służy do ewidencji kosztów amortyzacji zarówno środków trwałych, jak i wartości niematerialnych i prawnych, wykorzystywanych w działalności operacyjnej.

W ciągu roku konto wykazuje saldo WN, które z końcem roku obrotowego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Ewidencja analityczna do konta Amortyzacja zapewnia podział na poszczególne tytuły poniesionych kosztów, takie jak:

- amortyzacja środków trwałych,
- amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych,
- amortyzacja nie stanowiąca kosztów uzyskania przychodów.

Po stronie WN konta 400 – **Amortyzacja** księguje się w szczególności:

WN	MA
Odpis amortyzacyjny środków trwałych	071

Po stronie **MA** konta 400 – **Amortyzacja** księguje się w szczególności:

WN	MA
860	Przebieganie salda konta na dzień bilansowy

Konto 401 – Zużycie materiałów i energii

Konto 401 służy do ewidencji kosztów zużytych materiałów i energii po uwzględnieniu zwrotów i materiałów niezaużytych.

Na koncie 401 ujmuje się również:

- wartość materiałów i opakowań przekazanych na potrzeby magazynu,
- energię cieplną, elektryczną, zużycie wody,
- zużycie paliwa,
- zużycie części zamiennych maszyn i urządzeń.

W ciągu roku konto wykazuje saldo WN, które z końcem roku obrotowego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Ewidencja analityczna do konta 401 zapewnia podział kosztów na poszczególne tytuły, ze szczególnym wydzieleniem informacji przydatnych zarządczo.

Konto 402 – Usługi obce

Konto 402 służy do ewidencji rzeczywistych kosztów usług obcych, a w szczególności:

- usług transportowych,
- usług remontowych,
- usług najmu,
- opłat leasingowych,
- usług telekomunikacyjnych,
- utrzymania i eksploatacji osobowych samochodów służbowych,
- innych kosztów administracyjnych,
- kosztów usług bankowych,
- pozostałych kosztów.

W ciągu roku konto 403 wykazuje saldo WN przenoszone pod datą zamknięcia ksiąg na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 403 – Podatki i opłaty

Na koncie 403 księguje się podatki i opłaty obciążające koszty działalności gospodarczej przedsiębiorstwa.

Ewidencja analityczna do konta 403 zapewnia podział między innymi na:

- podatek od nieruchomości,
- podatek od środków transportowych,
- opłaty na rzecz PFRON,
- opłaty skarbowe, notarialne, sądowe,
- opłaty na rzecz administracji centralnej i terenowej,
- opłaty z tytułu ochrony środowiska,
- inne.

W ciągu roku konto 403 wykazuje saldo WN przenoszone pod datą zamknięcia ksiąg na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 404 – Wynagrodzenia

Konto 404 – Wynagrodzenia służy do ewidencji wypłaconych wynagrodzeń zaliczanych w koszty jednostki oraz wszelkiego rodzaju wypłat pieniężnych lub świadczeń w naturze zaliczanych, zgodnie z obowiązującymi przepisami, do wynagrodzeń.

Ewidencja analityczna do konta 404 zapewnia podział poniesionych kosztów na wynagrodzenia z tytułu umów o pracę i wynagrodzenia z tytułu umów cywilnoprawnych.

W ciągu roku konto 404 wykazuje saldo WN przenoszone pod datą zamknięcia ksiąg na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 405 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia

Konto 405 służy do ewidencji innych niż wynagrodzenia kosztów ponoszonych na rzecz pracowników, do których zalicza się:

- składki z tytułu ubezpieczenia społecznego w części obciążającej pracodawcę,
- składki na Fundusz Pracy oraz na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- wydatki ponoszone na podstawie przepisów o BHP i Kodeksu pracy,

- koszty szkolenia pracowników,
- inne wydatki na rzecz pracowników.

W ciągu roku konto 405 wykazuje saldo WN przenoszone pod datą zamknięcia ksiąg na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 406 – Podróże służbowe

Konto 406 służy do ewidencji kosztów krajowych i zagranicznych podróży służbowych.

Ewidencja analityczna powinna zapewnić podział kosztów na poszczególne ich rodzaje, np:

- koszty delegacji krajowych (diety, koszty noclegów oraz koszty przejazdów),
- koszty delegacji zagranicznych wraz z innymi kosztami,
- koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych.

W ciągu roku konto 408 wykazuje saldo WN przenoszone pod datą zamknięcia ksiąg na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 409 – Pozostałe koszty rodzajowe

Konto 409 służy do ewidencji kosztów według rodzajów nieujętych na innych kontach zespołu „4”. W szczególności ewidencjonuje się na nim koszty ubezpieczeń majątkowych, składki na rzecz organizacji i zrzeszeń, koszty reklamy .

W ciągu roku konto 409 wykazuje saldo WN przenoszone pod datą zamknięcia ksiąg na konto 860 – Wynik finansowy.

ZESPÓŁ „6”

PRODUKTY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Konta zespołu „6” przeznaczone są do ewidencji wyrobów gotowych, produkcji niezakończonych oraz rozliczeń międzyokresowych kosztów.

1.14. Wykaz kont księgi głównej dla zespołu „6”

Analityka do kont syntetycznych tworzona jest według potrzeb indywidualnych i stanowi załącznik do wykazu kont księgi głównej.

Konto stosowane	NAZWA
600	Półprodukty
601	Produkty gotowe
605	Produkty poza jednostką
620	Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów
640	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów
641	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów
650	Pozostałe krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe
651	Pozostałe długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

1.15. Produkty gotowe

Konto 601 – Produkty gotowe

Konto 600 – Półprodukty

1.15.1. Definicje

Produkty gotowe są to wytworzone przez jednostkę wyroby przeznaczone do sprzedaży odbiorcom zewnętrznym lub we własnych placówkach. Do produktów gotowych jednostka zalicza także wartość usług zakończonych lecz niesprzedanych.

1.15.2. Wycena

A. **W ciągu roku obrotowego** wyroby wycenia się według kosztów wytworzenia, na które składają się koszty bezpośrednio zużytych materiałów.

Do kosztów wytworzenia nie zalicza się kosztów wynagrodzeń, amortyzacji oraz innych kosztów, które wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione.

B. Na dzień bilansowy produkty gotowe wycenia się według kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto.

1.15.3. Ewidencja

Księgi pomocniczych dla wyrobów gotowych prowadzi się stosując **ewidencję ilościowo-wartościową** – ujmującą obroty i stany w jednostkach naturalnych i pieniężnych.

1.15.4. Zasady rozchodu produktów

W przypadku gdy ceny nabycia albo zakupu, albo koszty wytworzenia jednakowych albo uznanych za jednakowe ze względu na podobieństwo ich rodzaju i przeznaczenie są różne, wartość stanu końcowego produktów wycenia się przyjmując, że rozchód składnika aktywów wycenia się kolejno po cenach (kosztach) tych składników aktywów, które jednostka najwcześniej nabyła (wytworzyła), tzw. FIFO.

1.15.5. Odpis aktualizujący wartość produktów

W przypadku obniżenia wartości produktów z powodu trwałej utraty ich wartości użytkowej, np. zepsucia, zniszczenia, wahań koniunktury, zalegania zapasów nie znajdujących nabywcy itp., dokonuje się odpisów aktualizujących do wysokości cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania.

Ustalenia odpisów dokonuje się w oparciu o określone oddzielnie kryteria uwzględniające rodzaj działalności jednostki.

Odpis aktualizujący obciąża koszt wytworzenia sprzedanych produktów bieżącego okresu.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego następuje przywrócenie wartości w korespondencji z kontem pozostałe przychody operacyjne.

1.15.6. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie WN konta **601 – Produkty gotowe** księguje się w szczególności:

WN	MA
Przekazanie zakończonych nadruków do magazynu	319
Nadwyżki inwentaryzacyjne	243
Zmiany cen ewidencyjnych	620

Po stronie **MA** konta **601 – Produkty gotowe** księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespół „7”	Wydanie produktów przy sprzedaży
242	niedobory inwentaryzacyjne
620	różnice z wyceny bilansowej

Konto 620 – Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów

Konto służy do ewidencji odchyłeń pomiędzy ceną ewidencyjną a kosztem wytworzenia.

Po stronie **WN** konta **620 – Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów** księguje się w szczególności:

WN	MA
Odchylenia debetowe od cen ewidencyjnych	601
Rozliczenie odchyłeń kredytowych	zespół „7”

Po stronie **MA** konta **620 – Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów** księguje się w szczególności:

WN	MA
601	odchylenia kredytowe od cen ewidencyjnych
Zespół „7”	rozliczenie odchyłeń debetowych

Ujęte na kontach odchylenia od cen ewidencyjnych produktów rozliczane są bieżąco szczegółowo na poszczególne kierunki rozchodu. Kwotę odchyłeń przypadającą na sprzedane usługi/produkty odnosi się w koszt własny sprzedaży.

1.18. Rozliczenia międzyokresowe kosztów

Konto 640 – Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów

Konto 641 – Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów

Konto 650 – Pozostałe krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Konto 651 – Pozostałe długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Konta te służą do rozliczania kosztów pomiędzy różnymi okresami sprawozdawczymi w celu zapewnienia zasady współmierności kosztów z osiąganymi przychodami.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne dokonywane są wówczas, jeżeli poniesione przez jednostkę koszty w danym okresie sprawozdawczym dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych i dopiero w przyszłości będą pomniejszały wynik finansowy.

Rozliczenia międzyokresowe bierne ujmowane są w księgach w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na dany okres sprawozdawczy, wynikających w szczególności ze świadczeń wykonanych na rzecz jednostki przez kontrahentów jednostki, a kwotę zobowiązania można oszacować w sposób wiarygodny, a także w przypadku obowiązku wykonania, związanych z bieżącą działalnością, przyszłych świadczeń wobec nieznanymi osobami, których kwotę można oszacować mimo, że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana, w tym z tytułu napraw gwarancyjnych i rękojmi za sprzedane produkty długotrwałego użytku.

Zobowiązania ujęte jako bierne rozliczenia międzyokresowe zmniejszają koszty okresu sprawozdawczego, w którym stwierdzono, że zobowiązania te **nie powstały**.

Odpisy czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów następują stosownie do upływu czasu. Czas i sposób rozliczenia powinien być uzasadniony charakterem rozliczanych kosztów z zachowaniem zasady ostrożności.

Wydatki kwalifikujące się do rozliczenia w czasie ujmuje się na podstawie dowodów źródłowych bezpośrednio na kontach rozliczeń międzyokresowych z pominięciem konta 490 Rozliczenie kosztów.

1.18.1. Wycena

Zarówno czynne, jak i bierne, rozliczenia międzyokresowe winny być rozliczane z zachowaniem zasady ostrożności.

- A. **W ciągu roku obrotowego** wycenia się je w wysokości poniesionych kosztów, które dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.
- B. **Na dzień bilansowy** wycenia się je w wysokości poniesionych kosztów, które dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych, pomniejszonych o odpisy aktualizujące.

1.18.2. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie WN kont rozliczeń międzyokresowych kosztów księguje się w szczególności:

WN	MA
Zaliczenie kosztów do rozliczenia w czasie na podstawie dowodu źródłowego	210

Po stronie MA kont rozliczeń międzyokresowych kosztów księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespół „4”	Odniesienie w koszty działalności operacyjnej części rozliczeń międzyokresowych, która dotyczy bieżącego roku

ZESPÓŁ „7”
PRZYCHODY I KOSZTY ZWIĄZANE Z ICH OSIĄGNIĘCIEM

Konta zespołu „7” służą do ewidencji:

- przychodów i kosztów ich osiągnięcia z tytułu sprzedaży:
 - wyrobów gotowych,
 - usług,
 - towarów,
 - materiałów,
 - składników majątkowych,
- kosztów i przychodów z operacji finansowych,
- pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych,
- strat i zysków nadzwyczajnych,
- kosztów wytworzenia świadczeń na własne potrzeby.

1.20. Wykaz kont księgi głównej dla zespołu „7”

Analityka do kont syntetycznych tworzona jest według potrzeb indywidualnych i stanowi załącznik do wykazu kont księgi głównej.

Konto stosowane	NAZWA
700	Sprzedaż usług nadruku
703	Sprzedaż usług pozostałych
705	Koszt sprzedanych usług nadruku
731	Sprzedaż towarów
735	Wartość sprzedanych towarów
750	Przychody finansowe
751	Koszty finansowe
760	Pozostałe przychody operacyjne
761	Pozostałe koszty operacyjne
770	Zyski nadzwyczajne
771	Straty nadzwyczajne

Konto 700 – Sprzedaż usług nadruku
Konto 703 – Sprzedaż usług pozostałych
Konto 731 – Sprzedaż towarów

Konto 700, 703 i 731 służą do bieżącej ewidencji przychodów ze sprzedaży wyrobów gotowych, usług materialnych i niematerialnych oraz towarów handlowych na podstawie faktur VAT i faktur korygujących.

W ciągu roku konta wykazują saldo MA oznaczające wartość przychodów ze sprzedaży. Pod datą zamknięcia ksiąg rachunkowych saldo przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

1.21. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej.

Po stronie WN kont 700, 703, 731 księguje się w szczególności:

WN	MA
Zmniejszenie przychodów ze sprzedaży w wyniku dokonanych korekt	zespół „2”
Przeniesienie na koniec roku salda	860

Po stronie MA kont 700, 703, 731 księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespół „2”	ujęcie przychodów netto (bez podatku VAT)
840	ujęcie przychodów rozliczanych w czasie
Zespół „2”	ujęcie korekt

Konto 705 – Koszt sprzedanych usług nadruku **Konto 735 – Wartość sprzedanych towarów**

Konto 705 służy do ewidencji kosztu własnego sprzedaży ewidencjonowanej na koncie 700. Konto 735 służy do ewidencji kosztu własnego sprzedaży ewidencjonowanej na koncie 731. W ciągu roku konta 705 i 735 wykazują saldo WN, które pod datą zamknięcia ksiąg rachunkowych przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie WN kont 705 i 735 księguje się w szczególności:

WN	MA
Wartość sprzedanych produktów	601
Wartość sprzedanych towarów	331

Po stronie MA kont 705 i 735 księguje się w szczególności:

WN	MA
601	zmniejszenie wartości sprzedanych produktów - zwrot
331	zmniejszenie wartości sprzedanych towarów - zwrot
620	odchylenia kredytowe

Konto 750 – Przychody finansowe

Konto 750 służy do ewidencji przychodów z operacji finansowych, a w szczególności:

- posiadania udziałów w innych jednostkach (dywidendy),
- posiadania papierów wartościowych (odsetki),
- sprzedaży udziałów,
- sprzedaży papierów wartościowych,
- odsetek od udzielonych pożyczek,
- odsetek od należności, w tym także za zwłokę w zapłacie,
- odsetek od lokat,
- odsetek od środków na rachunkach bankowych, z wyjątkiem odsetek od środków zakładowych funduszy świadczeń socjalnych,
- otrzymanego dyskonta,
- dodatnich różnic kursowych,
- rozwiązania zbędnych rezerw służących aktualizacji wyceny udziałów i długoterminowych papierów wartościowych,
- aktualizacji wyceny posiadanych udziałów,
- aktualizacji wyceny posiadanych papierów wartościowych.

Po stronie WN konta 750 – Przychody finansowe księguje się w szczególności:

WN	MA
Ujęcie korekt zmniejszających wartość przychodów z operacji finansowych	zespół „2”
Przeniesienie na wynik finansowy	860

Po stronie MA konta 750 – Przychody finansowe księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespół „1”, „2”	ujęcie otrzymanych lub należnych odsetek od pożyczek
Zespół „1”, „2”	ujęcie lub naliczenie odsetek od należności
840	otrzymane odsetki ujęte uprzednio na przychodach przyszłych okresów
079	zmniejszenie odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych

W ciągu roku konto 750 wykazuje saldo MA, które pod datą zamknięcia ksiąg rachunkowych przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 751 – Koszty finansowe

Konto 751 służy do ewidencji kosztów operacji finansowych, a w szczególności:

- odsetek i prowizji od kredytów i pożyczek,
- nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi przy wycenie ewidencyjnej i bilansowej należności i zobowiązań, środków pieniężnych i inwestycji w walucie obcej,
- wartości księgowej wniesionego aportu,
- rat kredytu leasingowego przypadających na bieżący okres sprawozdawczy,
- odpisów aktualizujących wartość inwestycji,

- odpisanych, udzielonych pożyczek i należności z tytułu odsetek uznanych za przedawnione, nieściągalne, umorzone,
- pokrycia strat w innych jednostkach, których jednostka jest udziałowcem,
- różnic między wartością sprzedażną a kwotą, według której następuje wykup własnych obligacji,
- wartości nabycia lub zakupu sprzedanych udziałów,
- wartości nabycia lub zakupu sprzedanych papierów wartościowych,
- potrąconego dyskonta,
- aktualizacji wyceny posiadanych udziałów,
- aktualizacji wyceny posiadanych papierów wartościowych.

Po stronie WN konta 751 – Koszty finansowe księguje się w szczególności:

WN	MA
Pobranie lub naliczenie odsetek od kredytów i pożyczek	zespół „1”
Dyskonto przy sprzedaży weksli, czeków	zespół „1” , „2”
Odpisy z aktualizacji wyceny wartości aktywów finansowych	079
Ujęcie strat z likwidacji spółki, której jednostka jest udziałowcem	030
Ujęcie kosztów finansowych rozliczanych w czasie w części przypadającej na bieżący okres	640
Ujęcie ujemnych różnic kursowych	zespół „1” , „2”
Ujęcie należnych lub uiszczonych dopłat wnoszonych przez spółkę	131, 240

Po stronie MA konta 751 – Koszty finansowe księguje się w szczególności:

WN	MA
820	ujęcie korekt kosztów finansowych odniesionych w poprzednich latach na wynik finansowy
860	przeniesienie na wynik finansowy

W ciągu roku konto 751 wykazuje saldo WN, które pod datą zamknięcia ksiąg rachunkowych przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 760 – Pozostałe przychody operacyjne

Konto 760 służy do ewidencji przychodów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności:

- przychodów ze sprzedaży środków trwałych, z wyjątkiem sprzedaży lub likwidacji zorganizowanej części jednostki,
- przychodów ze sprzedaży środków trwałych w budowie,
- przychodów ze sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych,
- odpisów z tytułu ujemnej wartości firmy,
- odpisów zobowiązań przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych,
- utworzenia rezerw,
- odpisów aktualizujących wartość zapasów rzeczowych składników majątku obrotowego, w tym zarówno z tytułu zastosowania zasad ostrożnej wyceny z uwagi na nieprzewidziany wzrost wartości użytkowej lub podwyżki cen rynkowych, jak również z tytułu nadwyżek, jeżeli nie stanowią one korekty kosztów lub zdarzeń losowych,
- otrzymanych odszkodowań, kar i grzywien,
- otrzymanych darowizn,
- otrzymanych dotacji, subwencji i dopłat na inne cele niż nabycie lub wytworzenie środków trwałych albo wykonanie prac rozwojowych.

Po stronie WN konta 760 – Pozostałe przychody operacyjne księguje się w szczególności:

WN	MA
Ujęcie korekt zmniejszających wartość pozostałych przychodów operacyjnych	różne konta
Przeniesienie na wynik finansowy	860

Po stronie MA konta 760 – Pozostałe przychody operacyjne księguje się w szczególności:

WN	MA
010, 020	otrzymanie dotacji, darowizn na nabycie środków trwałych podlegających amortyzacji
840	dokonywanie odpisów ujemnej wartości firmy

W ciągu roku konto 760 wykazuje saldo MA, które pod datą zamknięcia ksiąg rachunkowych przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 761 – Pozostałe koszty operacyjne

Konto 761 służy do ewidencji kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności:

- likwidacji lub nieplanowanych odpisów amortyzacyjnych środków trwałych, z wyjątkiem likwidacji zorganizowanej części jednostki,
- odpisania inwestycji, która nie dała zamierzonego efektu gospodarczego,
- likwidacji lub nieplanowanych odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych i prawnych,
- odpisów z tytułu dodatniej wartości firmy,
- odpisania należności przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych,
- rozwiązania rezerw,
- odpisów aktualizujących wartość zapasów rzeczowych składników majątku obrotowego, w tym zarówno z tytułu zastosowania zasad ostrożnej wyceny, z uwagi na nieprzewidzianą utratę wartości użytkowej lub obniżkę cen rynkowych, jak również

z tytułu odpisania zaniechanej lub niepodjętej produkcji, remontów, niedoborów, szkód, jeżeli nie stanowią one korekty kosztów lub zdarzeń losowych,

- zapłaty odszkodowań, kar i grzywien,
- przekazania darowizn łącznie z VAT,
- przekazania dotacji, subwencji i dopłat na inne cele niż nabycie lub wytworzenie środków trwałych albo wykonanie prac rozwojowych.

Po stronie WN konta 761 – Pozostałe koszty operacyjne księguje się w szczególności:

WN	MA
Amortyzację środków trwałych przekazanych w leasing	070
Dokonanie odpisów aktualizujących należności	280
Ujęcie kosztów postępowania spornego	zespół „1”
Wartość netto sprzedanych, zlikwidowanych środków trwałych	010
Wartość sprzedanych środków trwałych w budowie	080
Wartość netto przekazanego obiektu w formie aportu	010, 020, 080

Po stronie MA konta 761 – Pozostałe koszty operacyjne księguje się w szczególności:

WN	MA
Różne konta	ujęcie korekt pozostałych kosztów operacyjnych
860	przeniesienie na wynik finansowy

W ciągu roku konto 761 wykazuje saldo WN, które pod datą zamknięcia ksiąg rachunkowych przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 770 – Zyski nadzwyczajne

Konto 770 służy do ewidencji dodatnich skutków finansowych zdarzeń losowych trudnych do przewidzenia, poza działalnością operacyjną, a w szczególności:

- otrzymanych od zakładów ubezpieczeń odszkodowań za straty w składnikach majątkowych spowodowane zdarzeniami losowymi, takimi jak: powódź, pożar, kradzież z włamaniem, huragan,
- przychodów ze sprzedaży jednostki gospodarczej lub zorganizowanej jej części.

W ciągu roku konto 770 wykazuje saldo WN, które pod datą zamknięcia ksiąg rachunkowych przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 771 – Straty nadzwyczajne

Konto 771 służy do ewidencji ujemnych skutków finansowych zdarzeń losowych trudnych do przewidzenia, poza działalnością operacyjną, a w szczególności:

- kosztów usuwania skutków zdarzeń losowych nieobjętych odszkodowaniem,
- niedoborów i szkód w majątku z przyczyn losowych,
- usług obcych i własnych związanych z usuwaniem skutków zdarzeń losowych.

W ciągu roku konto 771 wykazuje saldo WN, które pod datą zamknięcia ksiąg rachunkowych przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

ZESPÓŁ „8” KAPITAŁY (FUNDUSZE), FUNDUSZE SPECJALNE, REZERWY I WYNIK FINANSOWY

Konta zespołu „8” przeznaczone są do ewidencji:

- kapitałów (funduszy) zasadniczych,
- kapitałów (funduszy) specjalnych,
- ustalania wyniku finansowego,
- rozliczenia wyniku finansowego,
- rezerw,
- przychodów przyszłych okresów,
- ewidencji zysków i strat nadzwyczajnych.

1.21. Wykaz kont księgi głównej dla zespołu „8”

Analityka do kont syntetycznych tworzona jest według potrzeb indywidualnych i stanowi załącznik do wykazu kont księgi głównej.

Konto stosowane	NAZWA
800	Kapitał Właścicieli
814, 815	Kapitał z aktualizacji wyceny
820	Rozliczenie wyniku finansowego
832,833	Pozostałe rezerwy
840	Rozliczenia międzyokresowe przychodów
850	Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
860	Wynik finansowy

1.22. Kapitał Właścicieli

Konto 800 – Kapitał Właścicieli

Konto 800 – Kapitał Właścicieli służy do ewidencji zmian z tytułu zwiększeń i zmniejszeń dotyczących kapitału (funduszu) podstawowego jednostki. Do momentu utrzymywania się struktury właścicielskiej w stanie niezmienionym w stosunku do dnia otwarcie ksiąg rachunkowych spółki a także utrzymywania się małżeńskiej wspólności majątkowej między Wspólnikami kapitał podstawowy wykazywany jest jako jedna kwota przynależna wspólnocie małżeńskiej Wspólników.

Po stronie WN konta 800 – Kapitał Właścicieli księguje się w szczególności:

WN	MA
Zmniejszenie kapitału (funduszu)	240, 820
Wykorzystanie kapitału (funduszu) na pokrycie straty	820

Po stronie MA konta 800 – **Kapitał Właścicieli** księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespół „0”, „1”, „2”, „3”	utworzenie kapitału (funduszu) zakładowego
Zespół „2”	podwyższenie kapitału (funduszu) zakładowego

Saldo MA konta 801 wyraża stan kapitału zakładowego na koniec okresu sprawozdawczego.

1.22.1. Wycena

- A. **W ciągu roku obrotowego** wycenia się kapitał (fundusz) zakładowy, jak również należne wpłaty na poczet kapitału, w wysokości określonej w umowie i wpisanej do odpowiedniego rejestru.
- B. **Na dzień bilansowy** kapitał (fundusz) zakładowy wycenia się w wartości nominalnej.

1.23. Rozliczenie wyniku finansowego

Konto 820 – Rozliczenie wyniku finansowego

Konto 820 służy do ewidencji zmian w zakresie wyniku roku z lat ubiegłych, jak i roku bieżącego, a także do ujęcia skutków tzw. błędów podstawowych.

1.23.1. Wycena

- A. **W ciągu roku obrotowego** rozliczenie wyniku finansowego wycenia się w wysokości wynikającej z rachunku zysków i strat.
- B. **Na dzień bilansowy** rozliczenie wyniku finansowego wycenia się w wysokości wynikającej z rachunku zysków i strat.

Po stronie **WN** konta 820 – Rozliczenie wyniku finansowego księguje się w szczególności:

WN	MA
Przeniesienie straty bilansowej	860
Podział zysku na mocy podjętych uchwał przez organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe	800
Skutki błędów podstawowych z lat ubiegłych powodujące obniżenie zysku, wykazane w sprawozdaniach z lat ubiegłych	różne konta

Po stronie **MA** konta 820 – Rozliczenie wyniku finansowego księguje się w szczególności:

WN	MA
860	przeniesienie zysku bilansowego
Różne konta	skutki błędów podstawowych powodujących zwiększenie zysku z lat ubiegłych

Konto może wyrażać saldo WN – oznaczające niepokrytą stratę lub saldo Ma – wyrażające niepodzielony zysk z lat ubiegłych.

1.24. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Konto 840 – Rozliczenie międzyokresowe przychodów

Konto służy do rozliczania przychodów w czasie, w szczególności obejmujących:

- 1) równowartości otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- 2) środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, jeżeli stosownie do innych ustaw nie zwiększają one kapitałów (funduszy) własnych,
- 3) ujemną wartość firmy.

1.24.1. Wycena

- A. **W ciągu roku obrotowego** rozliczenia międzyokresowe przychodów wycenia się w wartości nominalnej.
- B. **Na dzień bilansowy** rozliczenia międzyokresowe przychodów wycenia się w wartości nominalnej.

1.24.2 Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie **WN** konta **840 – Rozliczenie międzyokresowe przychodów** księguje się w szczególności:

WN	MA
Rozliczenie międzyokresowych przychodów w wysokości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych lub kosztów prac rozwojowych sfinansowanych z tych źródeł	760
Zarachowanie przychodów do rozliczenia w czasie po wykonaniu świadczenia	zespół „7”
Wpłata należności traktowanych jako przychody rozliczane w czasie	zespół „7”

Po stronie **MA** konta **840 – Rozliczenie międzyokresowe przychodów** księguje się w szczególności:

WN	MA
Zespół „1”	otrzymanie środków pieniężnych na sfinansowanie środków trwałych
Zespół „2”	przewidywane do umorzenia zobowiązania objęte postępowaniem układowym lub naprawczym do czasu spełnienia warunków umowy

Konto wykazuje saldo MA oznaczające stan przychodów rozliczanych w czasie.

1.25. Rezerwy

Konto 832 – Pozostałe rezerwy długoterminowe

Konto 833 – Pozostałe rezerwy krótkoterminowe

Konta służą do ewidencji zmian w zakresie rezerw na zobowiązania oraz wszelkich innych tworzonych rezerw.

Rezerwy tworzy się na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a w szczególności na:

- straty z transakcji gospodarczych w toku, w tym z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń, operacji kredytowych,
- skutki toczącego się postępowania sądowego,
- rezerwy na urlopy,
- rezerwy na odprawy emerytalne,
- rezerwy na nagrody jubileuszowe,
- przyszłe zobowiązania spowodowane restrukturyzacją, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów jednostka jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy, a plany restrukturyzacji pozwalają w sposób wiarygodny oszacować wartość tych przyszłych zobowiązań.

1.25.1. Wycena

A. **W ciągu roku obrotowego** rezerwy na zobowiązania wycenia się w uzasadnionej wiarygodnie wartości.

B. **Na dzień bilansowy** rezerwy na zobowiązania wycenia się w uzasadnionej wiarygodnie wartości.

1.25.2. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie WN księguje się między innymi: rozwiązanie rezerwy w korespondencji z kontami przychodów finansowych, pozostałych przychodów operacyjnych czy zysków nadzwyczajnych.

Po stronie MA księguje się między innymi: utworzenie rezerwy na zobowiązania w korespondencji z kontami kosztów finansowych, pozostałych kosztów operacyjnych czy stratami nadzwyczajnymi.

Konto wyraża saldo MA oznaczające stan nierozwiązanych rezerw.

Konto 850 – Fundusz świadczeń socjalnych

Konto służy do ewidencji zmian zachodzących w obrębie funduszu świadczeń socjalnych o ile jednostka podejmie decyzję i jego utworzeniu.

Fundusz świadczeń socjalnych tworzony jest z odpisów w koszty oraz odpisów z zysku z odsetek od udzielonych pożyczek i innych źródeł.

Fundusz świadczeń socjalnych przeznaczony jest na finansowanie potrzeb socjalnych pracowników i ich rodzin, a także emerytów i rencistów, w zakresie opisanym w regulaminie ZFŚS.

1.25.3. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych i powiązanie z kontami księgi głównej

Po stronie WN konta 850 – Fundusz świadczeń socjalnych księguje się w szczególności:

WN	MA
Faktury obce za usługi	zespół „2”

Po stronie MA konta 850 – Fundusz świadczeń socjalnych księguje się w szczególności:

WN	MA
405	naliczenie odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
820	odpis z zysku

Saldo MA określa wysokość funduszu.

Konto 860 – Wynik finansowy

Konto 860 służy do ustalenia wyniku finansowego za rok bieżący.

Przeniesienie wyniku finansowego netto ustalonego na koncie 860 następuje po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ do tego upoważniony.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

Wykaz stosowanych kont

Konto stosowane	NAZWA
010	Środki trwałe
020	Wartości niematerialne i prawne
030	Długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach powiązanych
031	Długoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach
035	Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach powiązanych
036	Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach pozostałych
041	Inwestycje w nieruchomości
042	Inwestycje w wartości niematerialne i prawne
043	Inne inwestycje długoterminowe
044	Odpisy aktualizujące inne inwestycje długoterminowe
071	Odpisy umorzeniowe środków trwałych
072	Odpisy umorzeniowe wartości niematerialnych i prawnych
073	Odpisy umorzeniowe inwestycji w nieruchomości
074	Odpisy umorzeniowe inwestycji w prawa
080	Środki trwałe w budowie
090	Obce środki trwałe

091	Środki trwałe w likwidacji
101	Kasa krajowych środków pieniężnych
102	Kasa zagranicznych środków pieniężnych
130	Rachunek bieżący
131	Rachunek dewizowy
134	Kredyty bankowe
135	Inne rachunki bankowe
136	Rachunek bankowy środków wyodrębnionych
137	Rachunki bankowe lokat terminowych
138	Akredytywy
139	Środki pieniężne w drodze
141	Krótkoterminowe aktywa finansowe – akcje i udziały w innych jednostkach
142	Krótkoterminowe aktywa finansowe – inne papiery wartościowe
145	Inne krótkoterminowe aktywa finansowe
200	Rozrachunki z odbiorcami
210	Rozrachunki z dostawcami
220	Rozrachunki z urzędem skarbowym z tytułu VAT
221	VAT naliczony i jego rozliczenie
222	VAT należny i jego rozliczenie
223, 224	Rozrachunki publicznoprawne
230	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
234	Inne rozrachunki z pracownikami

240	Pożyczki krótkoterminowe
243	Rozliczenie niedoborów i nadwyżek
245	Rozrachunki wewnątrzzakładowe
246	Należności dochodzone na drodze sądowej
248	Rozrachunki ze wspólnikami
249	Pozostałe rozrachunki
280	Odpisy aktualizujące rozrachunki
311	Materiały
316	Opakowania
319	Materiały w przerobie
331	Towary
335	Towary w przerobie handlowym
336	Towary poza jednostką
337	Nieruchomości i prawa majątkowe przeznaczone do obrotu
341	Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów
342	Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów
346	Odchylenia od cen ewidencyjnych opakowań
400	Amortyzacja
401	Zużycie materiałów i energii
402	Usługi obce
403	Podatki i opłaty
404	Wynagrodzenia
405	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia

406	Podróże służbowe
409	Pozostałe koszty rodzajowe
600	Półprodukty
601	Produkty gotowe
605	Produkty poza jednostką
620	Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów
640	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów
641	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów
650	Pozostałe krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe
651	Pozostałe długoterminowe rozliczenia międzyokresowe
700	Sprzedaż usług nadruku
703	Sprzedaż usług pozostałych
705	Koszt sprzedanych usług nadruku
731	Sprzedaż towarów
735	Wartość sprzedanych towarów
750	Przychody finansowe
751	Koszty finansowe
760	Pozostałe przychody operacyjne
761	Pozostałe koszty operacyjne
770	Zyski nadzwyczajne
771	Straty nadzwyczajne
800	Kapitał Właścicieli
814, 815	Kapitał z aktualizacji wyceny

820	Rozliczenie wyniku finansowego
832,833	Pozostałe rezerwy
840	Rozliczenia międzyokresowe przychodów
850	Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
860	Wynik finansowy

ZAŁĄCZNIK Nr 3

**Wykaz ksiąg rachunkowych,
a przy prowadzeniu ksiąg przy pomocy komputera – wykaz zbiorów tworzących księgi
rachunkowe z określeniem ich struktury,
wzajemnych powiązań oraz ich funkcji
w organizacji całości ksiąg rachunkowych
i w procesie przetwarzania danych**

Lp.	Nazwa programu księgowego	Nazwa bazy danych	Ścieżka dostępu do katalogu
1	Insert Rewizor GT (progr. księgowy)	Etisoft	Serwer S2012 (192.168.2.3) C:\Program Files\Microsoft SQL Server\MSSQL13.INSERTGT\MSSQL\Data\Etisoft.mdf Instancja SQL: INSERTGT
2	Insert Subiekt GT (progr. magazynowo-sprzedazowy)		
3	Insert Gratyfikant GT (progr. kadrowy)		

Zarządzanie bazą odbywa się przez programy Microsoft SQL Serwer oraz Program Serwisowy Insert GT

Więcej informacji dostępnych jest w pomocy oprogramowania oraz na stronie internetowej producenta oprogramowania www.insert.com.pl

ZAŁĄCZNIK Nr 4

**Opis systemu przetwarzania danych,
a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera
– opis systemu informatycznego zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji,
w zależności od struktury oprogramowania,
wraz z opisem algorytmów i parametrów
oraz programowych zasad ochrony danych,
w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych
i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania
i daty rozpoczęcia jego eksploatacji**

Lp.	Wykaz programów	Nazwa bazy danych	Miejsce kopii bezpieczeństwa
1	Insert Rewizor GT (progr. księgowy)	Etisoft	Archiwum bazy tworzone jest za pomocą programu Archiwizator Insert, bezpośrednio na serwer QNAP (192.168.2.2\Archiwa\Insert\Archiwum_Insert). (Pn-Pt 17:30)
2	Insert Subiekt GT (progr. magazynowo-sprzedazowy)		Następnie z serwera QNAP za pomocą programu Hybrid Backup Sync znajdującego się na serwerze QNAP, robiona jest kopia na kolejny serwer QNAPArchiw. (192.168.2.4\Archiwa\Kopia_Archiwum_Insert). (Codziennie o 23:00)
3	Insert Gratyfikant GT (progr. kadrowy)		Dodatkowa kopia robiona jest za pomocą programu Hybrid Backup Sync znajdującego się na serwerze QNAP na dysk zewnętrzny USB o nazwie Archiwum, do katalogu Archiw (Codziennie o 01:00) Dysk USB jest podłączony do serwera QNAP (192.168.2.2) W każdy piątek dysk USB jest podmieniany na inny. W odpinanym dysku, nazwa katalogu Archiw zmieniana jest na nazwę roku mies. i dnia. W podpinanym dysku, kasowane jest najstarsze archiwum i dodawany nowy katalog o nazwie Archiw

OPIS ZABEZPIECZEŃ

Etisoft - Baza SQL.

Dostęp do pracy z bazą z poziomu programów Insert, zabezpieczony jest hasłami. Każdy uprawniony użytkownik posiada własne hasło.

Dostęp do bazy przez program serwisowy oraz program Microsoft SQL Serwer do zarządzania bazą, zabezpieczony jest specjalną nazwą użytkownika oraz hasłem.

**OKREŚLENIE WERSJI OPROGRAMOWANIA
I DATY ROZPOCZĘCIA JEGO EKSPLOATACJI**

Lp.	Wykaz programów	Data rozpoczęcia eksploatacji oprogramowania
1	Insert Rewizor wersja GT	01-01-2014
2	Insert Subiekt wersja GT	
3	Insert Gratyfikant wersja GT	

OPIS ALGORYTMÓW

Algorytmy opisane są w pomocy programu oraz na stronie producenta oprogramowania www.insert.com.pl

ZAŁĄCZNIK Nr 5

**Opis systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów,
w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych
i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów**

Warunkiem zapewnienia bezpieczeństwa danych i programów komputerowych jest stosowanie zasad ochrony określonych w niniejszym dokumencie.

Celem wprowadzonych zasad ochrony danych i ich zbiorów jest:

- zabezpieczenie się przed utratą danych lub ich uszkodzeniem uniemożliwiającym dalszą pracę, które może nastąpić w wyniku awarii sprzętu lub wprowadzenia wirusów,
- uniemożliwienie dostępu do danych i oprogramowania osobom nieuprawnionym, które może doprowadzić do kradzieży, uszkodzenia lub utraty informacji,
- zabezpieczenie się przed kradzieżą sprzętu, a tym samym przed utratą danych,
- ustalenie procedur związanych z awarią sieci czy zasilania.

Wprowadza się obowiązek:

- wykonywania kopii bezpieczeństwa przy użyciu specjalnego oprogramowania na inne serwery lub dyski zewnętrzne.
- wykonywania kopii bezpieczeństwa w okresach jednodniowych po zakończeniu pracy .
- kontrolowania wszelkich nośników na obecność wirusów przy pomocy specjalnego oprogramowania i ich uaktualnionych wersji.

Sprzęt komputerowy znajduje się w miejscach zamkniętych, dostęp do komputera oraz do bazy – jedynie za pomocą haseł – mają osoby upoważnione.

Nie wolno bez zgody właściciela przysyłać danych księgowych poza jednostkę. Jeżeli dokonuje się przesyłu danych, to wówczas muszą być one zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych.

W celu zabezpieczenia sprzętu przed zdarzeniami losowymi należy przestrzegać podstawowych zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Zaleca się zachowanie szczególnej ostrożności przy spożywaniu napojów w pobliżu komputerów.

Nie wolno bez zgody właściciela instalować oprogramowania nie będącego własnością jednostki, na które jednostka nie posiada licencji. (np. programy darmowe lub wersje trial)

Komputery stacjonarne zabezpieczone są przed awariami spowodowanymi nagłym brakiem zasilania przez zewnętrzny zasilacz podtrzymujący napięcie (ups), umożliwiający spokojne zamknięcie systemu.

Wydruki z programu finansowo-księgowego sporządza się na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Na koniec roku obrotowego sporządza się wydruki ze wszystkich ksiąg rachunkowych.

Dokumenty bieżące dotyczące obecnego roku obrotowego przechowywane są w biurze. Pozostałe dokumenty przechowywane są w specjalnym do tego przeznaczonym archiwum.

Miejscem przechowywania dokumentów księgowych i sprawozdań finansowych jest siedziba firmy

Okres przechowywania ksiąg jest zgodny z zapisami zawartymi w art. 74 UoR.